

V tej številki:

Uvodnik	2
Koledar prihajajočih srečanj	2
Nove poti predmetnega dostopa na Češkem - osredotočenje na potrebe uporabnikov	3
Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Obalno-kraško območje	4
Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Pomursko območje	7
Skodelica kave, simpatični francozi, obisk knjižnic v Lillu in študij medicine	10
Knjižnični strokovni posvet (z lokalno misijo)	15
Pisatelj in knjižničar – en pogled na dveh ravneh	21
Delo išče	24
Prejemniki stanovskih nagrad ZBDS	25
Podari naprej	33

Uvodnik

Oktobrska številka Knjižničarskih novic največ strani namenja posvetovanju Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, ki je od 20. do 22. oktobra 2011 potekalo v Mariboru. Prispevke s posvetovanja lahko preberete v zborniku Knjižnica: odprt prostor za dialog in znanje. Predstavljene prosojnice si lahko ogledate na spletni strani ZBDS. V Knjižničarskih novicah pa **Sabina Fras Popović** in **Petruša Miholič** opisujeta potek posvetovanja, imena članov novoizvoljenega predsedstva in organov ter delovnih teles ZBDS za mandatno obdobje 17. 12. 2011–17. 12. 2013 in ugotovitve med slušatelji opravljenih anket. V besedi in sliki predstavljamo tokratne prejemnike stanovskih nagrad ZBDS.

Darija Rozman tokrat predstavlja možnosti za izboljšavo knjižničnega kataloga. **Stanka Jelenc** se je udeležila strokovnega izpopolnjevanja v Franciji.

Objavljamo analizo podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za obalno-kraško in pomursko območje. Prvo je pripravil **Peter Štoka**, drugo **Andrej Pavlič**.

Projekt »Romarska knjižnica« predstavlja **Marija Jordeva**. Objavljamo tudi razmišljanje **Boruta Gombača**.

Prijetno branje želim!

Damjana Vovk

OBVESTILA

Koledar prihajajočih srečanj

TUJINA

(izbor za obdobje januar – marec 2012)

- **16.-18. 1. 2012**, Los Angeles, ZDA, 8th International Conference on Technology, Knowledge and Society, <http://techandsoc.com/conference-2012/>
- **19.-20. 1. 2012**, Jammu, Indija, National Seminar on Innovative Challenges in Information Services: Changing Paradigm for Sustenance of Library and Information Centers in Digital Era, http://www.jammuuniversity.in/publications_conf.asp?type
- **17.-20. 1. 2012**, Dallas, ZDA, 2012 ALISE Annual Conference, http://www.alise.org/index.php?option=com_content&view=article&id=247
- **23.-25. 1. 2012**, Amsterdam, Nizozemska, BOBCATSSS 2012 Conference: »information in e-motion«, <http://www.bobcatss2012.org/>
- **23.-25. 1. 2012**, New York, ZDA, Digital Book World 2012: Change Equals Opportunity, http://www.digitalbookworldconference.com/ehome/index.php?even-tid=24240&tabid=36957&et_mid=513651&rid=77305995
- **23.-27. 1. 2012**, Zinal, Švica, PROMISE Winter School 2012 on Information Retrieval meets Information Visualization, <http://www.promise-noe.eu/events/winter-school-2012/>
- **7.-8. 2. 2012**, Kuala Lumpur, Malezija, International Conference on Advanced Information System, E-Education and Development (ICAISED 2012), <http://www.icaised.com/>
- **7.-10. 2. 2012**, Toronto, Kanada, iConference 2012, <http://www.ischools.org/iConference12/2012index/>
- **8.-12. 2. 2012**, Seattle, ZDA, Fifth ACM International Conference on Web Search and Data Mining (WSDM2012), <http://www.wsdm2012.org/>
- **9.-10. 2. 2012**, Bari, Italija, 8th Italian Research Conference on Digital Libraries IRCDL 2012: Taking Care of Legacy and Cultural Heritage Documents, <http://lacam.di.uniba.it:8000/ircdl2012/>
- **27.-28. 2. 2012**, London, Velika Britanija, ASA ANNUAL Conference 2012: Best way to predict the future is to invent it, <http://www.subscription-agents.org/latest-news/press-releases/asa-annual-conference-2012-best-way-predict-future-invent-it>
- **26.-28. 2. 2012**, Singapur, 2012 International Conference on Information and Computer Networks (ICICN 2012), <http://www.icicn.org/>
- **9.-10. 3. 2012**, Singapur, International Conference on Advances in Computing and Emerging E-Learning Technologies (ICAC2ET 2012), <http://www.icac2et.com>
- **10.-12. 3. 2012**, Berlin, Nemčija, IADIS International Conference Information Systems 2012, <http://www.is-conf.org/>
- **11.-13. 3. 2012**, Kansas City, ZDA, SPARC Open Access meeting, <http://www.arl.org/sparc/meetings/oa12/>
- **13.-15. 3. 2012**, Kuala Lumpur, Malezija, International Conference on Information Retrieval and Knowledge Management (CAMP'12), <http://pgcs.upm.edu.my/camp12/>
- **11.-17. 3. 2012**, New Delhi, Indija, 13th International Conference on Intelligent Text Processing and Computational Linguistics, <http://www.cicling.org/2012/>
- **14.-15. 3. 2012**, St. Paul, ZDA, Library Tehnology conference 2012, <http://www.macalester.edu/libtechconference/>
- **15.-17. 3. 2012**, Praga, Češka, 4th Global Conference: Digital Memories, <http://www.inter-disciplinary.net/critical-issues/cyber/digital-memories/call-for-papers/>
- **21.-23. 3. 2012**, Washington, ZDA, 27th Annual computers in libraries 2012, <http://www.infotoday.com/cil2012/default.asp>
- **21.-25. 3. 2012**, New Orleans, ZDA, IA Summit 2012, <http://2012.iasummit.org/schedule.html>
- **25.-26. 3. 2012**, Abu Dhabi, ZAE, International Conference on Information Technology, System & Management (ICITSM 2012), <http://www.icitism.com>
- **28.-30. 3. 2012**, Canberra, Avstralija, Digital Humanities Australasia, <http://aa-dh.org/conference/>

Nove poti predmetnega dostopa na Češkem - osredotočenje na potrebe uporabnikov

Zaradi velike količine informacij na spletu se navade uporabnikov pri iskanju naglo spreminjajo. Danes so uporabniki knjižnic manj potrpežljivi kot nekoč, od knjižnic pričakujejo vedno več, zahtevajo hiter odgovor, bolj natančne informacije, tudi oddaljeni dostop ... Na spletu 2.0 so uporabniki tako potrošniki kot dobavitelji vsebin. Predmetni dostop se mora prilagoditi tem spremembam. Številne knjižnice zato nameravajo razviti kataloge »nove generacije« oziroma »naslednje generacije«, ki bodo omogočali preprosto dostop do informacij, kot je preprosto pri spletnem iskalniku Google in drugih.

Katalogi nove generacije

V Češki narodni knjižnici sledijo spremembam in želijo ustvariti katalog nove generacije. Marie Balikova je o teh prizadevanjih govorila že na Iflinem posvetovanju v Firencah, letos pa je njen prispevek z naslovom *New ways of subject access in Czechia* izšel v ugledni Iflini zbirki »IFLA Series on Bibliographic Control«. Naslov 42. zvezka je *Subject access: preparing for the future*; ISBN 978-3-11-023443-5. Prispevku Balikove sledi še trinajst aktualnih prispevkov o vsebinskem dostopu.

Katalogi nove generacije bodo zagotovili lažje fasetno iskanje in izbiranje vsebin s preiskovanjem kategorij, klasifikacij ... Fasetno brskanje, ki sloni na kontroliranih predmetnih oznakah, daje natančne rezultate, hkrati pa nudi več možnosti izbire.

3 Prvim korakom čeških strokovnjakov - preiskovanju uporabnikovih potreb - je sledila izdelava orodij za predmetni dostop. Seveda so raziskali prilagodljivost orodij k že obstoječim sistemom predmetnega dostopa, zmogljivost informacijskih tehnologij, učvrstili so strategijo in partnerstva. Oblikovali so delovne skupine, ki so obsegale informacijske profesionalce, bibliotekarje, strokovnjake za informacijsko tehnologijo in tudi nestrokovnjake za razvoj in testiranje novih organizacijskih in iskalnih orodij.

Iskanje s ključnimi besedami po naslovu ali bibliografskem zapisu ne daje relevantnih rezultatov, zato je treba uporabljati kontrolirane geslovnike. Češka nacionalna knjižnica je v zadnjem desetletju ustvarila normativno bazo predmetnih

oznak z imenom CZENAS (Czech National Subject Authority File). Uporabljajo enoten sistem za predmetno označevanje in klasifikacijo različnih vrst gradiva. Naslanjajo se na Geslovník Kongresne knjižnice (LCSH) in skrbijo za interoperabilnost med češkim in ameriškim geslovnikom. Češke predmetne oznake so povezali z vrstilci UDK in predmetnimi oznakami LCSH.

Tudi uporabniki bodo označevali dokumente s predmetnimi oznakami

Pomembna značilnost spleta 2.0 je predmetno označevanje, ki ga v žargonu imenujejo »tagiranje« (tagging), tovrstne predmetne oznake pa »tagi«. Gre za nehierarhične ključne besede ali izraze, ki jih uporabniki neformalno dodajo dokumentu in jih kasneje pri brskanju in iskanju spet najdejo. Tovrstne predmetne oznake, če niso izbrani izrazi, lahko v kontroliranih geslovnikih uporabimo kot sinonime, ki geslovník bogatijo in posodablja. Uporabniki bodo tako skupaj s knjižničarji s smiselnimi izrazi bogatili normativno bazo predmetnih oznak.

Koliko let ima predsednik?

Uporabniki pogosto na specifična kratka vprašanja ne pričakujejo polnega dokumenta, ampak le kratek odgovor. Avtomatizirano odgovarjanje na taka vprašanja je danes velik tehnološki izziv. Češka knjižnica podpira razvoj in sodeluje pri razvoju sistema avtomatiziranega odgovarjanja na kratka vprašanja v projektu **M-CAST (Multilingual Content Aggregation System based on TRUST Search Engine) (eContent Project No. EDC 22249 M-CAST)**. M-CAST je večjezični sistem iskanja in odgovarjanja, ki omogoča, da postavimo vprašanje v enem jeziku in najdemo odgovor v digitaliziranih virih v različnih jezikih.

Conspectus

Metoda Conspectus je mednarodni standard, katerega primarni cilj je koordinacija gradnje knjižničnih holdingov in dostop do njih preko karakteristike vsebin. Metodo Conspectus so razvili za knjižnice, ki uporabljajo klasifikacijo Kongresne knjižnice ali Deweyevo decimalno klasifikacijo. Na Češkem so zato izdelali usklajevalno tabelo med Univerzalno decimalno klasifikacijo in Deweyevo decimalno klasifikacijo. Češka shema kategorij Conspectus vsebuje 24

osnovnih skupin, 584 podrejenih kategorij in tematske predmetne oznake iz češke normative baze (CZENAS). Pomembnost metode Conspectus se je pokazala, ko so razvili UIG (Uniform Information Gateway).

UIG (Uniform Information Gateway)

Uniform Information Gateway, kar lahko prevedemo kot Enotni informacijski dostop, je nacionalni portal za enotni dostop do čeških on-line knjižničnih služb. Štiriindvajsetim osnovnim skupinam sheme Conspectus je dodano vstopno križišče enotnega informacijskega in predmetnega dostopa (UIG).

Obogatitev bibliografskega zapisa s prikazom naslovnice in kazala

Od jeseni 2006 je v katalogu Češke nacionalne knjižnice mogoča hiperpovezava na naslovnico in kazalo monografij. Bibliotekarji oddelka za vsebinsko obdelavo skenirajo vsa kazala novih čeških monografij (razen leposlovja), če je smi-

selno. Uporabnik tako še preden zahteva knjigo s klikom na ikono »vsebina« preveri, če delo vsebuje poglavja, za katere se zanima. Ocenjujejo, da se je zaradi te novosti uporaba novih knjižničnih gradiv povečala kar za 30%.

Zaključek

Marie Balikova meni, da je uvedba normative kontrole predmetnih oznak najpomembnejši dosežek katalogizatorjev v češki nacionalni knjižnici, saj je osnova za gradnjo drugih organizacijskih orodij kot so: shema kategorij Conspectus, shema za enoten dostop (UIG), vstop do posameznih predmetnih sklopov, tematskih zemljevidov knjižničnih zbirk. Normativa predmetnih oznak bo lahko podprla razvoj ontologij, ki so pomembne za semantični splet.

Darija Rozman
Narodna in univerzitetna knjižnica

Domoznanstvo v splošnih knjižnicah

STROKOVNE TEME

Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Obalno-kraško območje

Na Obalno kraškem območju je, poleg osrednje območne knjižnice (v nadaljevanju OOK) Koper, še 5 osrednjih knjižnic (v nadaljevanju OK), torej skupaj 6 splošnih knjižnic, od katerih imajo dve tretjini organizirano domoznansko dejavnost kot samostojni oddelki v knjižnici, ostala tretjina pa deluje v okviru drugih oddelkov (Izola, Piran). Delež površine knjižnice, namenjene za domoznanstvo, se praviloma ujema z deležem zaloge domoznanskega gradiva glede na celoten fond knjižnice. Povzeto z drugimi besedami to

pomeni, da domoznanstvo zavzame toliko površine knjižnice, kolikor ga zasede s svojim knjižničnim fondom. To pravilo velja za vse splošne knjižnice na Obalno-kraškem območju, razen Postojne in Ilirske Bistrice, kjer so opazna odstopanja. V postojnski knjižnici hranijo 7 % gradiva, kolikor ga zajema domoznanski fond na 1 % površine celotne knjižnice; v Ilirskobistriški knjižnici pa 2 % gradiva na 7 % knjižnične površine. Glede na dragocenost domoznanskega gradiva in pogoje izposojanja le tega bi moralo

slednje zavzemati več prostora kot ostalo gradivo v knjižnici, tako da je lahko primer Ilirske Bistrice zgled za vse.

V povprečju je delež domoznanskega gradiva prenizek in se giblje med 2 in 5 %, razen v Postojni in Kopru je višji in se približa skoraj k desetini skupnega knjižnega fonda, kar dokazuje, da splošne knjižnice še niso ogledalo družbe, v kateri delujejo. V vseh knjižnicah na območju je domoznansko gradivo postavljeno kot samostojna zbirka v prostem pristopu, kar

Preglednica 1: Odstotek površine knjižnice namenjene za domoznanstvo

Knjižnica	Tip	Org. domoznanstva	Odstotek površine namenjene domoznanstvu
Knjižnica Postojna	OK	samostojni oddelek v okviru knj.	1 %
Knjižnica Ilirska Bistrica	OK	samostojni oddelek v okviru knj.	7 %
Knjižnica Sežana	OK	samostojni oddelek v okviru knj.	2 %
Knjižnica Izola	OK	v okviru drugih oddelkov/izposoje	1 %
Knjižnica Piran	OK	v okviru drugih oddelkov/izposoje	2 %
Knjižnica Koper	OOK	samostojni oddelek v okviru knj.	10 %

Preglednica 2: Odstotek zaloge domoznanskega gradiva glede na celoten fond

Knjižnica	Odstotek dom. gradiva	Org. domoznanstva
Knjižnica Postojna	7 %	postavljeno kot samostojna zbirka v prostem pristopu
Knjižnica Ilirska Bistrica	2 %	postavljeno kot samostojna zbirka v prostem pristopu
Knjižnica Sežana	2 %	postavljeno kot samostojna zbirka v prostem pristopu
Knjižnica Izola	2 %	postavljeno kot samostojna zbirka v prostem pristopu
Knjižnica Piran	5 %	postavljeno kot samostojna zbirka v prostem pristopu
Knjižnica Koper	8 %	ločena zbirka v domoznanskem depozitu

ni priporočljivo zaradi posebne- ga statusa tega gradiva. Samo v Kopru se gradivo nahaja loče- no v depozitih, zaradi česar se gradivo bolje ohranja in se pre- prečuje kraja. Zaradi ločenosti se gradivo praviloma izposoja pod drugačnimi pogoji, pred- nost pa je predvsem v odprtosti oddelka in s tem v večji dostop- nosti le tega. Vse izsledki so razvidni iz Preglednic 1 in 2.

Organiziranost domoznanske dejavnosti

Domoznansko dejavnost so začeli izvajati najprej v Kopru (1975) in Sežani (1978), osta- le šele po slovenski osamosvoji-

tvi, zato je v teh preostalih knjižnicah, z izjemo Postojne, malo gradiva. V Postojni, ki je bogata z gradivom in obdelani- mi članki, zaradi nezasedenega mesta nastaja velika škoda. Število zaposlenih v domoznan- stvu je solidno v Ilirski Bistrici, Sežani in Piranu, kjer je v povpreč- ju ena oseba s polovičnim delav- nikom zadolžena za domoznansko dejavnost. Koper, ki premore vsaj toliko gradiva, kot vse ostale knjižnice na

območju, z dvema zaposlenima zagotovo ne more izpolnjevati vseh nalog domoznanstva, posebno ob upoštevanju dejs- tva, da hrani in ureja tudi še posebne zbirke - knjižne kultur- ne spomenike in številno perio- diko. V Postojni in Izoli je situa-

Preglednica 3: Število zaposlenih, ki se ukvarjajo z domoznansko dejavnostjo

Knjižnica	EPZ	Občasno
Knjižnica Postojna	0	po potrebi
Knjižnica Ilirska Bistrica	1	4 ure/dnevno
Knjižnica Sežana	1	2 dni/tedensko
Knjižnica Izola	1	2 uri/tedensko
Knjižnica Piran	1	3 ure/dnevno
Knjižnica Koper	2	polno

Preglednica 4: Prekrivajoča se območja domoznanske dejavnosti posameznih knjižnic, morebitne sive lise

Knjižnica	Geografsko območje domoznanske dejavnosti
Knjižnica Postojna	Občina Postojna, Občina Pivka
Knjižnica Ilirska Bistrica	Občina Ilirska Bistrica
Knjižnica Sežana	Občina Sežana, Občina Divača, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Komen
Knjižnica Izola	Občina Izola
Knjižnica Piran	Občina Piran
Knjižnica Koper	Mestna občina Koper

Preglednica 5: Načini pridobivanja gradiv v odstotkih

Knjižnica	Nakup	Obvezni izvod	Dar	Drugo
Knjižnica Postojna	60		40	
Knjižnica Ilirska Bistrica	70		30	
Knjižnica Sežana	90		10	
Knjižnica Izola	98		2	
Knjižnica Piran	66		30	4
Knjižnica Koper	62	32	5	1

cija slaba, saj so dejansko brez zaposlenega. Vsi zaposleni v domoznanstvu, imajo licenco COBISS, niso pa vsi bibliotekarji z bibliotekarskim izpitom, kar je minimalna zahteva za primerno izvajanje knjižnične domoznanske dejavnosti. Na Obalnokraškem območju ni sivih lis v izvajanju domoznanske dejavnosti, morda bodo morale kraške občine in s tem knjižnice premisliti o ustanovitvi lastnih domoznanskih oddelkov, saj se ta sedaj izvaja zgolj v Sežani. Zaradi premajhnega števila zaposlenih v domoznanski dejavnosti, kot je razvidno iz Preglednice 3, je tudi izposoja in konzultacija omenjenega

gradiva okrnjena na število ur, ki jih knjižnica nameni za izvajanje domoznanske dejavnosti. Izposoja domoznanskega gradiva je odvisna od nešteti dejavnikov, med katerimi poleg obdelave in promocije, je zelo pomembna in odločilna odprtost in dostopnost zbirke s strani knjižničarja.

Izvajanje domoznanske dejavnosti

Vse knjižnice na območju izvajajo temeljne domoznanske naloge: pridobivanje, hranjenje, obdelavo in izposoja domoznanskega gradiva, posredovanje domoznanskih informacij, organizacijo domoznanskih pri-

reditvev, bibliopedagoško, razstavno in publicistično dejavnost. Vse knjižnice na območju imajo več kot 3.000 naslovov z domoznansko vsebino in imajo samostojni domoznanski oddelk, razen Izole in Pirana, kjer je domoznanstvo organizirano v okviru drugih oddelkov. Nedopustno je, da je v vseh knjižnicah domoznansko gradivo v prostem pristopu, saj ima to gradivo poseben status, ker je pomembno za lokalno skupnost. Vse knjižnice na območju imajo največ obdelanega monografskega gradiva, sledi posebno knjižnično gradivo, članki in periodika. Izvajanje domoznanske dejavnosti je niša, promocija sleherne knjižnice na območju. Določene stavijo na sistematično zbiranje sive literature (Postojna), digitalizacijo člankov (Sežana), izdelavo bibliografij avtorjev (Piran). Vse knjižnice, razen Sežane (90%) in Izole (98%), 2/3 gradiva nabavi z nakupom, ostalo z darovi, Koper 1/3 gradiva dobi z obveznim izvodom.

Preglednica 6: Načrti na področju domoznanske dejavnosti za obdobje 2010-2012

Knjižnica	Komentar
Knjižnica Postojna	zbiranje sive literature, razstave
Knjižnica Ilirska Bistrica	katalogizacija
Knjižnica Sežana	digitalizacija člankov, nova oprema (zaščita)
Knjižnica Izola	ustanovitev samostojnega domoznanskega oddelka
Knjižnica Piran	izdelava bibliografije domoznanskih avtorjev
Knjižnica Koper	ureditev in digitaliziranje posebnih zbirk knjižnih kulturnih spomenikov

Preglednica 7: Digitalizacija

Knjižnica	Delež digitaliziranega tekst. gradiva
Knjižnica Postojna	0%
Knjižnica Ilirska Bistrica	7%
Knjižnica Sežana	5%
Knjižnica Izola	0%
Knjižnica Piran	3%
Knjižnica Koper	85%

Digitalizacija

Digitalizacija je preplavila vse knjižnice na območju, najprej z digitalizacijo slikovnega gradiva - razglednic in nato tekstualnega, ki je v veliki večini iz koprsk

ke knjižnice. Iz tega je razvidno, da je digitalizacija projekt, ki mora potekati vodeno s strani območne knjižnice.

Peter Štoka
Osrednja knjižnica Srečka
Vilharja Koper

Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Pomursko območje

Osrednje območne knjižnice

POKRAJINSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA MURSKA SOBOTA

Knjižnica Lendava
Könyvtár Lendva

LJUDSKA UNIVERZA GORNJA RADGONA

1

Osnovno

PIŠK Murska Sobota ima kot OOK domoznansko dejavnost organizirano v okviru oddelka za odrasle, Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva kot OK v okviru obdelave gradiva, Splošna knjižnica Ljutomer kot OK v okviru knjižnice, Občinska matična knjižnica Gornja Radgona pa nima organizirane domoznanske dejavnosti. Slednja je tudi posebnost v sistemu splošnih knjižnic v Sloveniji, ker deluje znotraj Ljudske univerze Gornja Radgona. Je edina splošna knjižnica v Sloveniji, ki ni organizirana tako, kot to določa *Zakon o knjižničarstvu*. Ta v 19. členu določa, da je splošna knjižnica samostojna pravna

oseba, če izvaja knjižnično dejavnost za okvirno 10 000 prebivalcev. Knjižnica, ki izvaja to dejavnost za območje z manjšim številom prebivalcev, je enota samostojne knjižnice.

Knjižnica iz prejšnjega odstavka lahko izjemoma izvaja druge kulturne dejavnosti v okviru posebnih organizacijskih enot. Knjižnica iz prejšnjega odstavka mora voditi ločeno vodenje finančnega poslovanja. V zakonu o knjižnični dejavnosti je prav tako v 20. členu zapisano, da je vsaka občina dolžna zagotoviti knjižnično dejavnost za svoje občane tako, da ustanovi splošno knjižnico sama ali skupaj z drugimi občinami ali tako, da poveri opravljanje te dejav-

nosti s pogodbo drugi splošni knjižnici v soglasju z njenim ustanoviteljem. Če ustanovi več občin skupaj eno knjižnico, določijo medsebojne pravice in obveznosti v aktu o ustanovitvi. Nobena od 4 knjižnic ne vodi ločene porabe sredstev za nakup domoznanskega gradiva.

Glede na Preglednico 1 PIŠK namenja domoznanski dejavnosti 2,80 % celote površine knjižnice. Osrednje knjižnice so prostorsko omejene in posledično namenajo domoznanstvu manj prostora. Najtežje so razmere v Občinski matični knjižnici Gornja Radgona, ki zaradi prostorske utesnjenosti, težko opravlja zakonsko predpisane naloge.

Preglednica 1: Odstotek površine namenjene za domoznanstvo

Knjižnica	Tip	Org. domoznanstva	% površine namenjen domoznanstvu
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	OOK	v okviru drugih odd./izposoj.	2,80%
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	OK	nima organizirane domoznanske dejavnosti	n. p.
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	OK	v okviru drugih odd./izposoj.	2%
Splošna knjižnica Ljutomer	OK	v okviru drugih odd./izposoj.	0,90%

Preglednica 2: Odstotek zaloge domoznanskega gradiva glede na celoten fond (status in organizacijske oblike dom. dejavnosti)

Knjižnica	% domoznanskega gradiva	Org. domoznanstva
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	6,85	v okviru drugih odd./izposoj.
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	0,32	nima organizirane domoznanske dejavnosti
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	10,71	v okviru drugih odd./izposoj.
Splošna knjižnica Ljutomer	0,40	v okviru drugih odd./izposoj.

1 Knjižnica Gornja Radgona nima lastnega logotipa, ker je organizacijsko enota Ljudske univerze Gornja Radgona.

Najvišji odstotek domoznanskega gradiva ima Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva, skoraj 11%. Občinska matična knjižnica Gornja Radgona in Splošna knjižnica Ljutomer imata le 0,32 oz. 0,40% domoznanskega gradiva, glede na celoten fond (Preglednica 2).

PIŠK Murska Sobota, kot OOK, opravlja domoznansko dejavnost za celotno Pomurje za 27 občin (Preglednica 3). Območja knjižnic se med seboj ne prekrivajo, v opravljanju domoznanske dejavnosti prej gre za dopolnjevanje. Sivih lis ni.

Organiziranost domoznanske dejavnosti

Pomurske knjižnice od leta 2006 do 2009 svojih organizacijskih oblik domoznanske dejavnosti niso spremenile.

Od pomurskih splošnih knjižnic ima le PIŠK Murska Sobota sistematiziranega domoznanca. V ostalih knjižnicah se z domoznanstvom ukvarjajo ob drugem delu.

Pomurske knjižnice, razen Občinske matične knjižnice Gornja Radgona, izpolnjujejo drugi odstavek 14. člena *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe*, saj imajo strokovno usposobljen kader za izvajanje domoznanske dejavnosti, le da je tega premalo.

Iz pridobljenih podatkov izhaja, da PIŠK Murska Sobota, Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva in Splošna knjižnica Ljutomer zaposlene na področju domoznanstva izobražujejo preko neformalnih oblik izobraževanja, tako znotraj stroke (tečaji, predavanja, delavnice, seminarji, kongresi, ipd.), kakor tudi v sodelovanju z drugimi sorodnimi institucijami (muzeji, arhivi,

Preglednica 3: Prekrivajoča se območja domoznanske dejavnosti posameznih OK, morebitne sive lise

Knjižnica	Geografsko območje domoznanske dejavnosti
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci, Šalovci, Tišina
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	G. Radgona, Apače, Radenci, Sv. Jurij
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	Lendava, Črenšovci, Dobrovnik, Kobilje, Odranci, Turnišče, Velika Polana
Splošna knjižnica Ljutomer	Ljutomer, Križevci, Veržej, Razkrižje

Preglednica 4: Oblike org. dom. dejavnosti (OK/OOK spremembe glede na leto 2006)

Knjižnica	Org. domoznanstva	Leto ustanovitve
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	v okviru drugih odd./izposoj.	1955 ²
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	nima organizirane domoznanske dejavnosti	n. p.
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	v okviru drugih odd./izposoj.	1976 ³
Splošna knjižnica Ljutomer	v okviru drugih odd./izposoj	odkar deluje knjižnica

Preglednica 5: Sistematizirana zasedena delovna mesta samo za domoznanstvo (v št. sistematiziranih delovnih mest in EPZ)

Knjižnica	Sistemizirana delovna mesta	Bibliotekar oz. višji knjižničar	EPZ
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	1	1	1
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	n.p.		
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	2 ⁴	2	2
Splošna knjižnica Ljutomer	1 ⁵	1	0,25

2 Ustanovitev Študijske knjižnice Murska Sobota leta 1955 pomeni tudi začetek ukvarjanja z domoznanstvom. Leta 1993 je PIŠK zaposlila sistematiziranega bibliotekarja za domoznansko dejavnost.

3 Tega leta se je knjižnica preselila v druge prostore in začela z bolj organiziranim domoznanstvom.

4 Dva delavca tedensko 3 ure namenita domoznanstvu.

5 En dan v tednu se porabi za domoznanstvo.

galerije, ipd.). Občinska matična knjižnica Gornja Radgona tega ne izvaja zaradi pomanjkanja kadrov.

Izvajanje domoznanske dejavnosti

Knjižnice v sklopu domoznanske dejavnosti pridobivajo, obdelujejo, hranijo in izposojajo domoznansko gradivo, posredujejo informacije in prirejajo razstave. Razen Občinske matične knjižnice Gornja Radgona, ostale tri knjižnice na območju organizirajo še domoznanske prireditve (domoznanske pogo- vore, literarne večere ipd.) ter izvajajo bibliopedagoško in publicistično dejavnost. Izdelave bibliografij v klasični in elektronski obliki (npr. biografskih leksikonov) knjižnice ne izvajajo. PIŠK Murska Sobota pa izdeluje tudi bibliografije lokalnih avtorjev v elektronski obliki.

Tri knjižnice skoraj tri četrtine gradiva nakupijo, ostalo so

darovi. V Splošni knjižnici Ljutomer je razmerje med nakupom in darovi približno pol pol. Knjižnice po njihovem mnenju skrbijo za pravilno zaščito in hranjenje gradiva v skladu z IFLA načeli za hrambo knjižničnega gradiva in ravnanja z njim.

PIŠK Murska Sobota želi v naslednjih treh letih ustanoviti domoznanski oddelek. Občinska matična knjižnica Gornja Radgona si, zaradi prostorske stiske, želi novih prostorov. Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva svojih načrtov glede domoznanstva ni konkretizirala, Splošna knjižnica Ljutomer želi pridobiti več izvodov gradiva in ga narediti dostopnejšega za uporabnike.

Digitalizacija

V Pomurju svoje gradivo digitalizirata le PIŠK Murska Sobota in Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva. Digitalizirano gradivo

PIŠK-a je dostopno lokalno v prostorih knjižnice in na dLibu. Digitalizirano gradivo Knjižnice Lendava – Könyvtár Lendva je dostopno na spletni strani knjižnice. Občinska matična knjižnica Gornja Radgona in Splošna knjižnica Ljutomer domoznanskega gradiva ne digitalizirata. Slednja digitalizacije ne izvaja, ker zanjo nima sredstev.

Pripombe in komentarji

PIŠK Murska Sobota namerava v prihodnjih treh letih zaposliti bibliotekarja za domoznansko dejavnost.

Splošne knjižnice na Pomurskem območju imajo domoznansko gradivo vključeno v ostalo knjižnično zbirko v prostem pristopu z upoštevanjem zahtev hranjenja posameznih vrst gradiva, del gradiva pa ni v prostem pristopu. PIŠK Murska Sobota izpolnjuje 14. člen *Pravilnika o pogojih za izvajanje*

Preglednica 6: Načinov pridobivanja gradiv v odstotkih

Knjižnica	nakup	obv. izvod	dar	drugo
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	70	10	20	
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	70		30	
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	70		30	
Splošna knjižnica Ljutomer	50		50	

9 Preglednica 7: Načrti na področju domoznanske dejavnosti za obdobje 2010-2012

Knjižnica	Komentar
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	Ustanovitev oddelka in katalogizacija domoznanskih gradiv.
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	Vse je odvisno od pridobitve novih prostorov!
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	n.p.
Splošna knjižnica Ljutomer	Pridobitev več izvodov, narediti bolj dostopno za uporabnike.

Preglednica 8: Načrti na področju digitalizacije (2010-2012)

Knjižnica	Projekti digitalizacije
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	Digitalizacija starejše prekmurske periodike za dLib in digitalizacija prekmurskih raritet.
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	n.p.
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	Digitalizacija "Naptár"-ja in nadaljevanje digitalizacije "Muratáj"-a.
Splošna knjižnica Ljutomer	Ker nimajo finančnih sredstev gradiva ne digitalizirajo.

knjižnične dejavnosti kot javne službe s tem, ko ima najmanj enega strokovno usposobljenega, ki skrbi za ustrezen razvoj domoznanske dejavnosti v knjižnici. Hkrati pa ne izpolnjuje istega člena letnega prirasta 5.000 enot domoznanskega gradiva (Preglednica 9). Ob tem je potrebno dodati, da ob skrbi za prirast gradiva, zaposleni za

domoznanstvo opravlja tudi druge domoznanske naloge.

Preglednica 10 nam pokaže, da imajo glede na *Standarde*, vse pomurske knjižnice premalo zaposlenih strokovnih delavcev. Naravnost »katastrofalne« so kadrovske razmere v Občinski matični knjižnici Gornja Radgona, kjer sta zaposleni le dve

strokovni delavki. Razmere bi se izboljšale, če bi pristojni vsaj v polovici upoštevali *Standarde*. Domoznanska dejavnost se tako opravlja glede na kadrovske in prostorske možnosti posamezne knjižnice.

Andrej Pavlič
Pokrajinska in študijska knjižnica
Murska Sobota

Preglednica 9: Zaposlenost glede na prirast in EPZ

Knjižnica	Prirast dom. (2009)	EPZ	EPZ-prirast
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	495	1	0,10
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	34	n.p	0,007
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	1.432 ⁶		0,29
Splošna knjižnica Ljutomer	22	0,25	0,005

Preglednica 10: Število prebivalcev, ki jih zajemajo pomurske knjižnice, zaposleni strokovni delavci v njih in potrebe glede na *Standarde*⁷

Knjižnica	Število prebivalcev	Zaposleni strokovni delavci	Potrebe glede na <i>Standarde</i>
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	57.013	20	28,5
Občinska matična knjižnica Gornja Radgona	20.371	2	10,2
Knjižnica Lendava – Könyvtár Lendva	23.744	7	11,9
Splošna knjižnica Ljutomer	18.221	5	9,1

6 Všteto knjižno in neknjižno gradivo (tudi članki in neinventarizirani drobni tiski).

7 Standardi za splošne knjižnice: (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015), Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Ljubljana, 2005.

POROČILA

Skodelica kave, simpatični francozi, obisk knjižnic v Lillu in študij medicine

strokovno izpopolnjevanje na Katoliški univerzi v Lillu, 16. – 20. maj 2011

10

Uvod

Francijo je sredi maja stresla politična afera, ki jo je sprožil 62-letni Dominique Strauss-Kahn, sedaj že nekdanji direktor Mednarodnega denarnega sklada, ko je domnevno spolno napadel sobarico v enem izmed newyorških hotelov. Njegove fotografije je bilo opaziti na naslovnih dnevnikih časopisov, za njimi pa so se skrivali mrki in togi obrazi njegovih privržencev pa tudi hudomušni obrazi nasprotnikov, ki so ob pitju jutranje kave spremljali domače dogajanje.

Tudi obrazi študentov na Medicinski fakulteti v Lillu so bili v ponedeljek 16. maja precej resni,

predvsem pa zaskrbljeni. Njih burno dogajanje na političnem prizorišču ni preveč zanimalo. Pred njimi je bila precej težja preizkušnja imenovana »Concours«, selektivni izpit ob koncu 1. letnika, ki bo le enemu izmed petih študentov odprl vrata v višji letnik.

Ponedeljkovo jutro se je že počasi prevesilo v popoldne, ko sem v družbi simpatičnega Olivierja Bodarta spoznavala kampus katoliške univerze v Lillu. Pred mano je bil zanimiv teden usposabljanja na francoski univerzi v okviru programa Erasmus - mobilnost zaposlenih. Še toliko bolj, ker sem se znašla v francosko govoreči

deželi, ki me je očarala s svojo kulturo, prijazni mi ljudmi in nadvse lepo zvenečim jezikom. Oh, kako so me roke bolele že prvi dan, ko sem na ulici v svoji minimalistični francoščini iskala restavracijo, potem pa sem za večerjo namesto ribe (poisson) naročila kar strup (poison). Francozi so bili strašno prijazni in pripravljeni pomagati, kar naprej so me naslavljali z »Madame« in mi ponujali »café«, le angleščine niso znali ali pa je niso hoteli govoriti. Na univerzi je bilo seveda povsem drugače saj je večina komunikacije potekala v angleškem jeziku.

Mesto Lille je čudovito

»Lille est une belle ville!« je skovanka, s katero domačini svetu predstavljajo svoje lepo mesto, ki je bilo leta 2004 tudi evropska prestolnica kulture. Tudi še danes je po zaslugi županje Martine Aubry v mestu čutiti živahen kulturni utrip, veliko je gledališč in kinodvoran, male ozke tlakovane ulice v centru so namenjene samo pešcem, vsepovsod so prijetni lokali, mali butiki, pekarnice in slaščičarne.

11 Lille leži na severu Francije, zaradi bližine Belgije je čutiti močan flamski vpliv, ki se še najbolj odraža v rdeče-rjavih opečnatih stavbah, ki prevladujejo v starem delu mesta.

S hitrimi vlaki TGV si v 35 minutah v Bruslju, eno uro potrebuješ do Pariza, do Londona pa potovanje traja slabi dve uri. Približno 100 milijonov Evropejcev živi in dela na tem širšem področju, ki predstavlja eno najbolj gosto naseljenih in najbolj razvitih regij v tem delu Evrope, kot tudi na svetu. Lille je tudi rojstno mesto dveh pomembnih osebnosti, generala in revolucionarja Charlesa de Gaulla ter mikrobiologa Louisa Pasteura.

»La Cathó«

Po številu prebivalcev je Lille nekoliko manjši od Ljubljane, ima pa kar 110.000 študentov, kar ga uvršča med eno najpomembnejših univerzitetnih mest v Franciji. Ima tri javne in eno privatno univerzo, že omenjeno katoliško univerzo Université Catholique de Lille. »Vprašaj za »La Cathó!«, mi je svetoval Olivier, ko se sem v prvih dneh zgubljala v ozkih mestnih ulicah starega dela Lilla in nikakor nisem našla poti nazaj do svoje sobice v študentskem naselju. V mestu je tudi zelo znana Fakulteta za novinarstvo, ena najstarejših in najboljših v Franciji.

Katoliška univerza je bila ustanovljena že leta 1875, kasneje tj. leta 1973 pa so se fakultete in raziskovalni centri združili v enotno federacijo, danes imenovano Université Catholique de Lille. Na največji privatni francoski univerzi je 6 fakultet, 20 visokih šol in inštitutov ter zasebni bolnišnični kompleks s 700 posteljami, kjer študenti medicine ter sorodnih ved opravljajo prakso.

»La Cathó« se nahaja v samem mestu in ne na njegovem obrobju, kar je neke vrste posebnost

in atrakcija tega kampusa. Do centra je slabih 15 minut hoda, do bližnjega parka še manj. Ko so pred leti študente v anketi spraševali, ali bi se želeli preseliti na novo lokacijo na obrobju mesta, je večina odgovorila negativno. Stare opečnate stavbe v gotskem stilu delujejo precej vzvišeno in turobno. Prostora zmanjkuje in niti ne ustreza več sodobnim načinom poučevanja v 21. stoletju, zato so v zadnjih letih zgradili številne nove stavbe in prizidke, ki se včasih bolj, včasih manj lepo skladajo s celotno podobo univerze.

Trenutno je na univerzi 22.660 rednih študentov na 140 različnih študijskih programih. Poleg domačih imajo tudi 1.900 tujih študentov iz 88 držav. »La Cathó« sodeluje kar s 350 univerzami, med njimi sta tudi Univerza v Ljubljani in Univerza v Mariboru. Mednarodnih izmenjav v tujih deželah se vsako leto udeleži približno 1.000 študentov. Na kampusu je 2.000 sob oz. manjših apartmajev namenjenih študentom, ostali prebivajo v podnajemniških stanovanjih. Sredi maja je bilo kar živahno, predavanja so se zaključila, začelo se je obdobje izpitov.

Študij medicine v Franciji in zloglasni

»concours«

Pa se vrnimo k študentom medicine in že omenjenem »concoursu«. »Zelo TEŽAK študij! Najtežje je priti v 2. letnik, le malemu številu študentov to uspe.« »Grem raje v Švico, študij medicine se zdi v Franciji res precej grozen!« Takšna in podobna mnenja sedanjih in bodočih študentov sem našla na spletnih forumih, kar se je potrdilo tudi v času mojega obiska v Lillu.

Vrata v 1. letnik medicine so odprta vsem študentom po opravljenem zaključnem izpitu ob koncu srednje šole. Sprejemnih izpitov ni. Prava selekcija nastopi ob koncu 1. letnika, ko sredi maja po vsej Franciji študenti opravljajo že omenjene izpite »concours«. Le vsak peti študent ga opravi uspešno, povrh vsega pa je število vpisnih mest v 2. letniku še dodatno omejeno s posebno kvoto im. »numerus clausus«, ki jo določita pristojni Ministrstvu za zdravje in za šolstvo.

Če ti ne uspe prvič, lahko izpite ponovno opravljaš naslednje leto. Če tvojega imena tudi takrat ni na seznamu uspešnih študentov, ni več druge možnosti, kot da se odločiš za študij v tujini ali pa za sorodna področja npr. zdravstveno nego, babištvo ali farmacijo. Na žalost si po letu ali dveh še vedno povsem na začetku.

Slika 4: Notranjost Medicinske fakultete

V Franciji se za študij medicine vsako leto odloči približno 40.000 študentov, le 10-20 % jih uspešno opravi »concours«. Lahko si predstavljate kruto razočaranje in frustracije vseh teh mladih ljudi po končanem prvem letniku, ko ostanejo povsem praznih rok ne glede na ves vložen trud.

Poleg Bolonjske reforme v letu 2007, v Franciji v šolskem letu 2010/11 poteka tudi nacionalna prenova študija medicine, ki naj bi rešila omenjene težave. Študijske programe splošne in dentalne medicine, farmacije ter babiške nege so v 1. letniku združili in jih poimenovali v »health studies«, za vse smeri pa so uvedli enoten predmetnik v 1. semestru. Po končanem 1. letniku študenti lahko opravljajo izpite iz enega od navedenih predmetov, v primeru, da »concoursa« ne opravijo, pa imajo več možnosti za nadaljevanje študija na sorodnih študijskih smereh in jim ni potrebno začeti povsem od začetka.

Še druga preizkušnja na poti do zdravniškega poklica

Naslednja preizkušnja v študijskem obdobju bodočega zdravnika nastopi v 4. letniku, ko se začno priprave za končni izpit imenovan

»examen national classant«. Tudi ta poteka na nacionalni ravni ob koncu 6. letnika, dosežen uspeh pa močno vpliva na izbiro specializacije, tako na vrsto kot tudi kraj izvedbe. Teh je omejeno število, vsako leto potrebno kvoto določi vlada, Ministrstvo za zdravje v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo. V letu 2011 je na voljo 7.750 specializacij za 11 različnih področij, največ jih je razumljivo za Pariz in sicer kar 1.337. Manjša mesta jih dobijo manj, npr. Lille le 477 mest. Za kirurga v Parizu je potreben precej boljši rezultat kot za družinskega zdravnika v kakem manjšem francoskem mestu. Najboljši lahko izbirajo, tisti s slabšimi rezultati sprejmejo, kar je še ostalo.

Obvezni staž za bodoče zdravnike traja različno dolgo, do 3 leta za zdravnika splošne medicine ter 4-5 let za specialistična področja. V obeh primerih se 9-11 letno obdobje zaključi s pripravo in zagovorom diplome pred komisijo, ko prejmeš naziv »Diplome d'Etat de docteur en médecine«.

Stara medicinska fakulteta

»Danes je pa precej glasno pri nas!«, se je opravičeval Olivier in hitel zapirati okna svoje pisarne. Na dvorišču sem že ob prihodu opazila dva delovna stroja, nekaj delavcev, iz streh pa je pred tem priletelo par starih opek. Medicinska

fakulteta »Faculté Libre de Médecine« namreč domuje v stari, sicer spoštovanja in ugleda vredni zgradbi iz leta 1876. Pa sem ga hitro potolažila, da imamo tudi v Ljubljani trenutno gradbišče in da sem že vajena brnečih zvokov vseh vrst strojev. Razlika je le v tem, da bo prenova njihove fakultete trajala kar tri leta, kar bo verjetno kar precej naporno za študente.

Vhod v stavbo obkroža velik, urejen vrt z visokimi drevesi, izza katerega se je skrivalo temačno pročelje fakultete. Notranjost je precej bolj prijazna, gotski rebrasti oboki so prijetno osvetljeni in živahnih barv, kar je rezultat obnove v zadnjih letih. Pred tajništvom sem si ogledala na steni nanizane fotografije bivših dekanov, tam je stala tudi stara lesena omara z anatomskimi modeli in skeleti. Na vratih sobe številka 16 je bil velik napis »Ne moti, izpiti!«, pomen besede »concours« pa sem tisti dan že poznala.

Na oglasni deski je mojo pozornost pritegnil seznam letošnjih mednarodnih izmenjav, na katerem so poleg velikih dežel kot npr. Kanada, dejansko prevladovala imena držav tretjega sveta kot so Kamerun, Myanmar (bivša Burma) ipd. Kasneje so mi obrazložili, da francoski študenti izmenjavo smatrajo delno tudi kot humanitarno pomoč v bivših francoskih kolonijah, znano pa je, da ima Francija v njih tudi še danes velik politični vpliv.

V letu 2011 študira na fakulteti skupno 1.012 študentov in sicer največ na študiju medicine, malo manj pa na programih babiške nege, odontologije, fizioterapije in farmacije. Od 480 vpisanih študentov v 1. letniku medicine študij nadaljuje le 102 študenta.

Knjižnice kot srce univerze

Moj obisk je vključeval tudi ogled knjižnic na samem kampusu. Medicinska fakulteta ima povsem svojo knjižnico, morda zato tudi najmanjšo. Ostale fakultete si delijo Univerzitetno knjižnico Vauban.

Mlada Francozinja Alicia Decouvelaere me je popeljala v svet medicinske literature. Učbeniki, obvezni in dodatni ter različne vrste priročnikov ter druge dodatne literature so bili skrbno razvrščeni po policah. Knjige so v glavnem v francoskem jeziku, angleščina je prava redkost.

Za francoski trg skrbita dva založnika Elsevier Masson in Editions Vernazobres-Grego. Študenti

so v teh dneh večinoma vračali izposojeno gradivo. Tako kot pri nas, je knjig premalo za vse, zato je izposoja možna le za dva tedna z možnostjo enega podaljšanja.

Medicinska knjižnica je odprta ob popoldnevih, od ponedeljka do petka med 13.00 in 19.00 uro, avgusta pa je zaradi poletnih počitnic zaprta za 3 tedne. Tu naj omenim problem odprtosti francoskih univerzitetnih knjižnic, s katerim se ubadajo predvsem tuji študenti, saj jim ni jasno kako, da so odprte manj kot 50 ur tedensko, kar je nekoliko pod evropskim povprečjem. Sam predsednik Sarkozy je temu problemu namenil veliko pozornosti in je, oz. bo univerzitetne knjižnice finančno podprl, če se bodo odločile za daljši odpiralni čas. Trenutno uspehov še ni prav veliko.

Z obiskom sem nadaljevala v univerzitetni knjižnici Vauban, dokaj moderno opremljeni ustanovi iz leta 1996. Je v treh nadstropjih z osrednjim informacijskim pultom, 34 računalniškimi mesti, manjšimi in večjimi študijskimi kotički ter čitalnico in celo avtomatom za vračanje knjig, ki pa je ravno v času mojega obiska prenehal delovati. »Vauban« dejansko pokriva potrebe vseh ostalih fakultet na kampusu.

Poleg klasične ponudbe knjig, revij, priročnikov ter drugih tiskanih publikacij, je tako kot povsod po svetu na voljo tudi vse večje število elektronskih virov. Z nekaj kliki prebereš poglavje v določeni knjigi, prelistaš najnovejšo številko revije s svojega področja, si določen članek natisneš ali pa ga po elektronski pošti posreduješ kolegu. Tovrstna sodobna ponudba je na voljo v okviru Digitalne knjižnice Katoliške univerze v Lillu. Imena založnikov Ebsco, Jstor, Sage in Elsevier pa vsepovsod v razvitem svetu pomeni-

jo kakovostno znanstveno literaturo, ki je vsako leto dostopna po višji ceni. Kako zagotoviti zadostna finančna sredstva pa je klasično vprašanje, ki zaposluje bibliotekarje kot vodstvo fakultete, tako v Franciji, kot tudi pri nas.

Kot privatna izobraževalna ustanova, »Le Catho« za omenjene elektronske vire plačuje precej višjo ceno kakor to velja za javne univerze. Tako kot v Sloveniji, je tudi v Franciji govora o skupni nacionalni licenci, ki bi prost dostop do informacijskih virov ponudila vsem, ki se ukvarjajo z izobraževanjem, raziskovanjem in nasploh delujejo v skupno dobro.

Digitalna knjižnica trenutno nudi dostop do 400.000 elektronskih knjig, 70.000 e-revij ter 55 podatkovnih baz za različna področja znanosti od naravoslovja, družboslovnih ved in humanistike.

Dokumentacijski center za biomedicinsko etiko

To je povsem samostojen specializiran dokumentacijski center, ki deluje v okviru Katedre za etiko na Medicinski fakulteti. Na katedri je zaposlenih 9 ljudi, njihova izobrazbena struktura pa je precej raznolika, imajo filozofa, sociologa, pravnika, medicinsko sestro in celo duhovnika. Na katedri poteka dodiplomski študij za področje etike in zdravja ter paliativne nege.

V dokumentacijskem centru, ki obstoja že vse od leta 1989 dalje, me je sprejela prijazna gospa Geneviève Regheere. Center načrtno zbira različne vrste informacij in dokumentov, ki zadevajo različna moralno-etična vprašanja, poleg tega pa je namenjen tudi raziskovanju in izobraževanju študentov ter zaposlenih na Medicinski fakulteti, Šoli za zdravstveno nego ter Šoli za babištvo.

Nova znanstvena spoznanja na področju genetskega inženiringa, reproduktivne tehnologije in evolucijske biologije človeku nudijo nove možnosti za spreminjanje lastne narave in svojega okolja. Teme kot so samomor, uporaba matičnih celic, splav, medicinski poskusi na živalih, evtanazija, darovanje organov ipd niso samo delikatna vprašanja pač pa nudijo možnosti za zlorabo.

Reševanje tovrstnih dilem zahteva multidisciplinaren pristop različnih strokovnjakov. Geneviève že več let gradi svojo podatkovno bazo za področje bioetike, v njo pa skuša vključiti članke

Slika 7: Alicia in Olivier

objavljene v znanstvenih revijah, prispevke iz knjig, poročila s konferenc in kongresov, delovna gradiva različnih komisij, ki delujejo v Evropski Uniji, skratka poskuša najti vse, kar bo v pomoč njenim sodelavcem in bodo sami najbrž

zaradi pomanjkanja časa spregledali oz. sploh ne bodo našli.

Vsak zapis opremi s ključnimi besedami, ki so ne glede na jezik originalne publikacije, vedno v francoščini. Trenutno je v zbirki že 29.000 bibliografskih enot, ki uporabniku nudi enostavno »guglovsko« iskanje po avtorju, vrsti dokumenta in temi.

Bil je petek, nad Cathójem je sijalo popoldansko sonce. Z Olivierom spijsa še zadnjo kavo in se posloviva. Obljubi, da bo kmalu spet obiskal Ljubljano. Zatem pa odhitim na TGV in nazaj proti Parizu, tam me čakajo Montmartre, Monet in židovska četrt Le Marais. To je pa že druga zgodba.

Stanka Jelenc
Centralna medicinska knjižnica

POROČILA

Knjižnični strokovni posvet (z lokalno misijo)

Po tem naslovom je 20. oktobra 2011 »častnik s težo« objavil napoved tridnevnega strokovnega posvetovanja Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Srečanje slovenskih knjižničarjev je potekalo med 20. in 22. oktobrom 2011 v Mariboru. Tema letošnjega posvetovanja je bila »Knjižnice: odprt prostor za dialog in znanje«.

Izbira kraja ni bila naključje. Strokovno posvetovanje se je odvijalo tako rekoč na predvečer Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 in to je bilo razvidno tudi iz programa posvetovanja, saj je bil prav osrednji sklop prvega dne namenjen predstavitvi državnega projekta Evropske prestolnice kulture in še posebej mesta knjižnic v tem projektu. Ta izjemno pomemben državni projekt je bil deležen velikih kritik in pametnih nasvetov, kako, kaj, kdaj, kje in za koliko lahko diha Evropska prestolnica kulture. Knjižničarji smo zavzeli pozitiven odnos do projekta in spodbudili tisto, kar je zagotovo pozitivno: izpostavljanje kulture kot vrednote in izjemna nujnost povezovanja kulturnih institucij. Drugi razlog, ki je vodil do odločitve, zakaj ponovno organizirati strokovno srečanje ZBDS po letu 2009 v Mariboru, je katastrofalno prostorsko stanje Mariborske knjižnice in stanje projekta izgradnje nove knjižnice. S tem smo v ZBDS želeli opozoriti na te nemogoče razmere, v katerih delujejo, ustvarjajo in inovativno sanjajo mariborski kolegi, saj je

problem prostora lahko kmalu problem razvoja. Tudi naslov dogodka - odprt prostor za dialog in znanje - je bil izbran z namenom (ciničnega) opozarjanja na neprimerno trenutno stanje mariborske knjižnice, v kateri si zaradi prenatrpanosti polic s knjigami in nemogočih prostorih za uporabnike in knjižničarje lahko postavljamo že vprašanja o varnosti vseh. Ki v knjižnici delajo in tistih, ki jo obiskujejo.

Na bienalnem strokovnem srečanju je 220 udeležencev poslušalo 33 referatov, imelo možnost udeležbe na 3 delavnicah in 2 okroglih mizah. Skoraj polovica udeležencev je bila iz splošnih knjižnic, petina iz visokošolskih knjižnic, 17 % iz Narodne in univerzitetne knjižnice ter Univerzitetne knjižnice Maribor, desetina iz specialnih knjižnic, 2 % iz šolskih knjižnic in 4 % udeležencev je bilo iz ustanov, ki niso knjižnice. Udeleženci pod »drugo« so študenti, upokojenci ter zaposleni v drugih ustanovah (Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ministrstvo za kulturo ...).

Strokovni prispevki, ki so zbrani na kar 366 straneh, so se ukvarjali z različnimi strokovnimi vprašanji in ponujali takšne odgovore, ki so udeležence usmerjali k novim izzivom. Ob tem pa lahko čestitali 12 stanovskim kolegom, prejemnikom stanovskih nagrad. Večer prvega dne

Slika 1: Prejemniki stanovskih nagrad

posveta je Zveza bibliotekarskih društev Slovenije svojim uspešnim zaslužnim kolegom podelilo stanovska priznanja. Dogodek, ki je potekal v novem mariborskem biseru, Lutkovnem gledališču Maribor, je bil zasnovan tako, da je že sama lutkovna predstava vodila k razmišljanju o nagradah. Igralci Lutkovnega gledališča Maribor so odigrali večkrat nagrajeno predstavo Krst pri Savici. Čopovo diplomu (za izjemne uspehe na področju knjižničarstva) je letos prejela mag. **Tilki Jamnik**, Čopovo priznanje (za enkratne dosežke, ki so plod izvirnih strokovnih pristopov) so dobile **Magda Bezlaj**, **Tereza Poličnik-Čermelj** in **Marija Maršič**. Nagrade Kalanovega sklada, podeljene za odmevnejše strokovne objave, so prejeli **Tanja Merčun**, mag. **Slavica Rampih**, mag. **Karmen Štular Sotošek** in mag. **Zoran Krstulović**. Naziv častnega člana Zveze bibliotekarskih društev Slovenije pa so prejeli **Zvonka Leder**, **Darja Kramberger**, dr. **Silva Novljan** in dr. **Bruno Hartman**.

Letošnje posvetovanje je bilo zgodovinsko, izjemno in nepozabno predvsem zaradi uglednih imen samega vrha bibliotekarskega sveta, med njimi glavna govornica posveta in aktualna predsednica svetovnega združenja bibliotekarskih društev in organizacij IFLA dr. **Ingrid Parent**, direktor angleškega raziskovalnega inštituta dr. **David Nicholas**, ki je vodilni strokovnjak na področju raziskovanj informacijskega vedenja zdajšnjih generacij in njihove uporabe spleta v tem sektorju ter direktorica norveške nacionalne knjižnice **Vigdis Moe Skaerstein**, ki vodi projekt digitalizacije in uspešne zaščite avtorskih pravic. Predavanja, ki so navdušila, dala nove usmeritve in nam hkrati podarila morda potrebne potrditve, da določene korake v naši stroki delamo v pravo smer.

Prvi dan je ob predavanju dr. Ingrid Parent, pisatelju in knjižničarju **Borutu Gombaču** ter programskemu direktorju EPK **Mitju Čandru**,

16

Slika 2: Mag. Slavica Rampih in Darja Kramberger

Slika 3: Dr. Ingrid Parent

prinesel tudi izjemno zanimiva predavanja popoldanskega sklopa, ko so bili z nami tisti, ki knjižnice usmerjajo k razvoju kot njihovi uporabniki ali partnerji. Alpinist **Viki Grošelj** je pogosto gost knjižnic, ko predstavlja svoje odprave ali knjige, tokrat pa je z nami delil izkušnje vodje, ki se srečuje tako s posamezniki izjemnih posameznikov kot tudi z izzivi vodenja ekipe za doseganje izjemnih rezultatov. **Matjaž Kek** je na našem dogodku zadnjič nastopil kot selektor slovenske nogometne reprezentance in nam odkril izjemno zanimivo filozofijo vodje, ki gradi na ekipi in ne na izjemnem posamezniku. Zagotovo zanimivo za vodje knjižnic, ki nimajo možnosti ustvarjati izbrane ekipe, saj največkrat dobijo že oblikovane ekipe in med njimi poskušajo ustvariti dobro delovno klimo. Filozofija vodenja, ki gradi na spoštovanju, odprtosti, svobodi, potrpežljivosti, ugledu in sanjah osvaja osemtisočake in izjemne dosežke, tako v športu, kulturi in drugih področjih delovanja. Zelo zanimiv pogled sta prispevala tudi mag. **Tatjana Žagar** in **Tomaž Mihelin Ritlop**. Dan smo zaključili z zanimivo okroglo mizo, ki jo je pripravila Sekcija za mladinsko knjižničarstvo. Člani omizja mag. **Tilka Jamnik**, **Maja Logar**, **Liljana Klemenčič**, **Andrej Predin**, dr. **Igor Saksida**, **Tone Obadič** in **Ivanka Učakar** so z moderatorko **Melito Forstnerič Hajnšek** govorili o vlogi priporočilnih seznamov, cenzuri in etiki. Povzetek zapisa o okrogli mizi je bil objavljen v časniku Večer.

Med strokovnim in svečanim delom prvega dne smo na posvetovanju izpeljali tudi redni volilni občni zbor ZBDS, ki je tako dobilo kombinacijo nove – stare ekipe, ki pa nastopi mandat

17.12.2011. Na občnem zboru so delegati zaupali opravljanje funkcij naslednjim kolegom:

Sabina Fras Popović – predsednica ZBDS
 Melita Ambrožič – podpredsednica ZBDS
 Špela Razpotnik – podpredsednica ZBDS
 Damjana Vovk – strokovna tajnica ZBDS
 Polona Marinšek – blagajničarka ZBDS
 Sandra Kurnik Zupanič – predsednica Nadzornega odbora ZBDS
 Bernarda Lukanc – članica Nadzornega odbora ZBDS
 Ivan Marković – član Nadzornega odbora ZBDS
 Ivanka Učakar – predsednica Častnega razsodišča ZBDS
 Primož Krivec – član Častnega razsodišča ZBDS
 Nada Bunjevac – članica Častnega razsodišča ZBDS
 Breda Podbrežnik Vukmir – predsednica Sekcije za splošne knjižnice
 Hedvika Pavlica Kolman – predsednica Sekcije za visokošolske knjižnice
 Mirjam Klavž Dolinar – predsednica Sekcije za šolske knjižnice
 Igor Zemljič – predsednik Sekcije za specialne knjižnice
 Tjaša Mrgole Jukič – predsednica Sekcije za potujoče knjižnice
 Peter Štoka – predsednik Sekcije za domoznanstvo in kulturno dediščino
 Maša Kodrič – predsednica Sekcije za mladinsko knjižničarstvo
 Martina Kerec – predsednica Sekcije za izobraževanje in kadre
 Simona Vončina – predsednica Sekcije za promocijo in marketing
 Meta Eržen – predsednica Sekcije študentov bibliotekarstva
 Gorazd Vodeb – predsednik Uredniškega sveta revije Knjižnica
 Anka Rogina – članica Uredniškega sveta revije Knjižnica
 Irena Sapač – članica Uredniškega sveta revije Knjižnica
 Milanka Trušnovec – članica Uredniškega sveta revije Knjižnica
 Polonca Bajt Napret – članica Uredniškega sveta revije Knjižnica
 Branka Kerec – predsednica Upravnega odbora Kalanovega sklada
 Polona Cvikl – članica Upravnega odbora Kalanovega sklada
 Aleš Klemen – član Upravnega odbora Kalanovega sklada
 Boris Jukič – član Upravnega odbora Kalanovega sklada
 Maja Božič – članica Upravnega odbora Kalanovega sklada
 Mojca Gomboc – predsednica Upravnega odbora Stepišnikovega sklada
 Srečko Vrečar – član Upravnega odbora Stepišnikovega sklada
 Urška Magajne – članica Upravnega odbora Stepišnikovega sklada
 Zdenka Petermanec – predsednica Komisije za Čopove diplome in priznanja
 Anka Rogina – članica Komisije za Čopove diplome in priznanja
 Irena Sešek – članica Komisije za Čopove diplome in priznanja
 Gvido Komar – član Komisije za Čopove diplome in priznanja
 Nataša Kuštrin Tušek – članica Komisije za Čopove diplome in priznanja

Drugi dan je bil v znamenju dr. **Davida Nicholasa** in **Vigdis Moe Skaerstein** ter izjemne priložnosti srečanja z dr. Ingrid Parent, predsednico IFLA. Žal je bilo to srečanje tako kot tudi odprte seje izvršnih odsekov izjemoma slabo obiskano, pa je bila to zelo dobra priložnost, da se seznanimo s programi sekcij, prispevamo svoj pogled in ideje. Predavanja, ki so jih pripravili kolegi, so bila ta dan zanimiva in pokazala zelo različne pristope pri uresničevanju pričakovanj uporabnikov ter s tem poskusiti knjižnico »odpreti.«

Slika 4: Volilni občni zbor ZBDS

Slika 5: Prof. Aleš Valič

Tretji dan je bil posvečen obletnici Zakona o knjižničarstvu in je posrejel z vrsto prispevkov, ki so osvetlili delovanje knjižnic v zadnjih desetih letih. Ob tem izpostavil vrsto problemov, ki si jih lahko knjižničarji postavimo kot izzive za naslednje desetletje. Vsi prispevki, razen prispevek kolegice dr. **Eve Kodrič-Dačić**, so objavljeni v zborniku, predstavitev pa so dostopne na spletni strani ZBDS. Ta sklop je zaključila zanimiva okrogla miza, ki je imela v pripravi na posvetovanje spomladi 2011 delovni naslov: Deset let ZKnj - le kje se je izgubil bibliotekarski izpit? Prav tema bibliotekarskega izpita je bila na koncu okrogle mize tista najbolj aktualna

Slika 6: Dr. David Nicholas

Slika 7: Vigdis Moe Skaerstein

vsebina, o kateri se bomo verjetno pogovarjali še to zimo in naslednjo pomlad. Izjemna priložnost tega sklopa je bilo sodelovanje mag. **Jelke Gazvoda**, ki je aktivno sodelovala pri oblikovanju in sprejemanju knjižničarske zakonodaje.

Na posvetovanju smo letos ponudili tudi tri delavnice, ki so bile zelo različno obiskovane, a so tiste, ki so ta čas namenili tem vsebinam, spoznali veliko novega in se ob tem tudi nasmejali ter se prijetno počutili. Zaključek posvetovanja je minil v predstavitvi izjemnega projekta kolegice **Renate Močnik** iz UKM in nenavadne modne revije, ki je unikatni dokaz izjemne inovativnosti, ki je prisotna v knjižnicah in se skriva v knjižničarjih. In pa seveda v napovedi, da se srečamo leta 2013 v Celju.

Slika 8: Mreženje v praksi

18

Sliki 9 in 10: Desetletje izzivov v knjižničarstvu

Slika 11: Prostovoljke

Slika 12: Malica

Med udeležence posvetovanja smo razdelili dve anketi. Organizatorji smo se ob tem naučili, da se moramo tega v prihodnje lotiti drugače, saj je bil odziv na obe anketi slab. Tudi knjižničarji nujno potrebujemo kakšen korenček za takšne naloge. Anketo, ki je udeležence spraševala o vsebinah posvetovanja, je bila anonimna in razdeljena med vse prisotne na predavanjih, za vsak sklop ločeno:

- prvi sklop:
 - plenarno predavanje;
 - knjižnice – znanje, kultura, odprtost;
 - uresničevanje poslanstva z dobrim vodenjem in znanjem;
- drugi sklop:
 - plenarni predavanji;
 - knjižnice kot medij komunikacije;
- tretji sklop:
 - knjižnice in inovativne pobude;
 - primeri dobre prakse;
- četrti sklop:
 - desetletje izzivov v knjižničarstvu.

Vprašalnik je zajel ocenjevanje posameznega predavatelja, moderatorjev in celotnega sklopa, ocenjevanje podajanja ter ocena prednosti oz. slabosti sklopa ter predlogi oz. pripombe. Na koncu je bilo dodan še splošni podatek o anketirancu: iz katerega tipa knjižnice je. Ocena 5 je pomenila odlično, ocena 1 nezadostno.

Vprašalnik za prvi sklop je izpolnilo 77 udeležencev, za drugi sklop 53 udeležencev, za tretji sklop 34 udeležencev in za četrti sklop 43 udeležencev. Posamezni vprašalniki niso bili v celoti izpolnjeni in vse predavatelje niso ocenili vsi udeleženci. Razlog lahko pripišemo temu, da niso bili vsi, ki so izpolnili in oddali anketo, prisotni ves čas, na vseh predavanjih. Zato tudi niso uspeli oceniti posameznega predavanja oz. sklopa predavanj.

V nadaljevanju so rezultati po posameznih sklopih predstavljeni po udeležencih, glede na tip knjižnice in skupno. Zapisane so tudi prednosti oz. slabosti posameznega sklopa ter predlogi oz. pripombe.

Ocene predavateljev in moderatorjev kot tudi odgovori o prednostih/slabostih posameznega sklopa, kot tudi uresničitev pričakovanj posvetovanja, so zapisana pri posameznih sklopih in govorijo sama zase. Razvidno je, da se odgovori in ocene razlikujejo od tipov knjižnic, kar je razumljivo. Potrebe in pričakovanja udeležencev različnih knjižnic so drugačna, kar kažejo tudi oceno po posameznih sklopih.

Kar je zapisano slabih strani, vtisov posameznega sklopa in celotnega posvetovanja pa sledijo zapisani komentarji.

- Dvourni odmor za kosilo prvega dne je bil namenjen tudi za nastavitev v hotelih, saj se je uradni del konference pričel že zjutraj in mnogi niso uspeli urediti nastanitve v hotelih.
- Sama kosila niti časovno niti prostorsko ni možno organizirati za 220 udeležencev tako, da bi vsi sedeli, zato je tudi v prihodnje pričakovati kosila stoje, tako kot je to tudi na drugih konferencah, npr. Cobiss konferenca.
- Glede časovne dodelitve hotelskih sob organizatorji posveta nimamo vpliva, taka je pač politika hotela, verjetno so goste hotela tudi seznanili za tak razlog.
- Snemanje in objava predavanj brez privolitve predavateljev ni mogoče, zato tudi predavanja norveške predavateljice ni bilo snemano niti ni dostopno.
- Vse prezentacije za katera so predavatelji dali soglasja za objavo so objavljena na domači strani ZBDS (<http://www.zbds-zveza.si/posvetovanje-2011.asp>).
- Predavatelji so bili obveščeni in seznanjeni s

tem, da imajo na voljo omejen čas. Predavatelji so bili tekom svojega predavanja opozorjeni z dvema tablama v prvi vrsti, da imajo do konca svojega predavanja na voljo samo še pet minut. Žal, nekateri tega niso upoštevali in je bil potreben tudi poseg moderatorjev za zaključek predavanja. S takim nespoštovanjem predvidenega roka predavatelja je večkrat zmanjkalo časa za razpravo. Vsi referati, z izjemo referata Eve Kodrič-Dačić in vabljenih tujih predavateljev, so objavljeni v zborniku in si jih lahko posameznik sam prebere. Smisel predavanj je, da se izpostavi bistvo in ponudi novi izzive, ideje, predloge. Veščina podajanja referata je vedno prepuščena samemu predavatelju in organizator tu ne more vplivati. Prav tako ne na prepočasno govorjenje predavateljev ali suhoparnost njihovih predavanj. Lahko pa v prihodnje preveriti tudi te sposobnosti predavateljev in na posvetovanje povabi le takšne, ki obvladajo tudi te kompetence.

- Uvodni referat predsednice IFLE ni povzel tudi njenega delovanja kot predsednice IFLE, zato, ker je bil v času posvetovanja organiziran ločen pogovor z njo, kjer je odgovarjala na vprašanja o IFLI in se pogovarjala z udeleženci, ki jih je to zanimalo.
- Namen posvetovanja ZBDS je druženje, seznanitev in izmenjava izkušenj knjižničarjev iz vseh tipov knjižnic. Zato razloga za organizacijo predavanj ločeno za posamezne tipe knjižnic na posvetu ZBDS ni. V ta namen služijo posveti posameznih tipov knjižnic (splošnih, šolskih, visokošolskih in specialnih).
- Prevajanje tujih predavateljev ni bilo potrebno, saj naj bi knjižničarji kot javni uslužbenci z vstopom v Evropsko unijo osvojili enega od svetovnih jezikov, in angleški jezik, ki je najpogostejše tudi uporabljen, je bil jezik vabljenih predavanj. Tudi opravljanje strokovnega izpita na področju knjižničarstva zajema znanje enega tujega jezika, in tudi tu, je najpogostejše uporabljen angleški jezik.

Rezultati ankete bodo v pomoč programskemu in organizacijskemu odboru pri organizaciji prihodnjega srečanja. Vsekakor pa so zanimivi tudi pohvalni komentarji, ki so bili podani na anketni listih ali po elektronski pošti:

- Zanimiva povezava neknjižničnih vsebin, ki so aplikativne na karkoli.
- Osvežujoče je slišati različne uspešne ljudi na svojih področjih, ki jim je skupno eno: vera v uspeh, ideja, dober program in zavedanje, da

za vsem stoji ekipa, prežeta s spoštovanjem drug do drugega in do našega skupnega dela!

- Kar tako naprej!
- Čestitke terminološki komisiji za opravljeno delo v vseh letih!
- Ravno prav dolga predavanja.
- Predavanja predavateljev, ki prihajajo iz »svetov« izven bibliotekarstva.
- Čestitke organizatorjem!
- Iskrene čestitke za odlično organizacijo in izvedbo posvetovanja! Pohvala tudi organizatorjem nestrokovnega dela posvetovanja (večerni program).
- Da, zanimiva predavanja, ker so predavatelji bili tudi »neknjižničarji«; zelo dobro izbrani predavatelji.
- Celotno posvetovanje izjemno kakovostno organizirano (s hotelom vred)! Čudovita prireditve ob podelitvi nagrad. Tudi nagrade šle v prave roke. Vsi, ki so jo dobili, so jo še kako zaslužili.
- Vse pohvale - za celotno organizacijo. Uspešno delo in hvala.
- Pohvale računalničarju za nemoten potem in nevsiljivo pomoč nastopajočim.

Organizatorji se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami delili vaše mnenje. Vsekakor bomo poskušali nekatere pripombe uresničiti, še naprej pa ustvarjati takšne strokovne dogodke, ki bodo kombinacija strokovnih razprav in nujnega medsebojnega povezovanja in druženja, saj le tako lahko napredujemo. Povezani in prepoznani.

Petruša Miholič

Visokošolska knjižnica za tehniko, medicino in naravoslovje
in

Sabina Fras Popović
Mariborska knjižnica
fotografije Anja Peternelj

20

Slika 13: Zaključek posvetovanja

Pisatelj in knjižničar – en pogled na dveh

Ko sem pred mnogimi leti na takrat še obstoječi srednji šoli, namenjeni šolanju bodočih knjižničarjev, opravljal enega izmed manj zahtevnih privatnih izpitov, me je sicer razgledan in strokovno izjemno podkovan profesor tik pred prvim izpitnim vprašanjem vprašal, zakaj sem se pravzaprav odločil za poklic knjižničarja. Čeprav sem na izpitih največkrat s polnim trebuhom treme le živčno jecljal, sem tokrat v hipu jasno in glasno odgovoril: »*Ker rad berem knjige!*« Na moje veliko preseñenje je profesor, ki očitno ni imel najboljšega dne, dobesedno ponorel. Pokazal mi je vrata in zavpil, da se nima z mano kaj pogovarjati, ker če mislim, da bom pri delu v knjižnici lahko prebiral knjige, se pač pošteno motim.

Čeprav sem si delo v knjižnici res predstavljal precej drugače, kot se je izkazalo kasneje, pa si seveda niti slučajno nisem mislil, da bom v svojem službenem času lahko prebiral knjige. No ja, morda kdaj kakšno stran ali dve, takole, recimo temu – po službeni dolžnosti.

čas mu je tako ostal za branje. Seveda pa temu ne gre povsem verjeti, okoli genijev se pač zmeraj pletejo takšne ali drugačne legende. Upravičeno lahko tudi domnevamo, da znameniti pisatelj kot knjižničar ni imel neposredno opraviti z bralci. Si kar predstavljam, kako ga ti obupano iščejo med krušljivimi strešniki in sajastimi dimniki, pri tem pa bolj ali manj uspešno poskušajo obdržati ravnotežje. Pa tudi sicer je bila knjižnica, v kateri je delal, najverjetneje precej drugačna, kot so knjižnice danes.

Čeprav sem na to tako značilno zanimivost iz življenja znamenitega Argentinca naletel nekaj let pred svojo zaposlitvijo v knjižnici, sem jo že takrat bral ne le z občudovanjem, ampak tudi s kančkom distance.

Toda, kot že rečeno: delo v knjižnici je v resnici precej drugačno od moje takratne predstave o njem. Pri tem pa kljub domnevni pesniški domišljiji sploh nisem bil nobena izjema.

Večina ljudi si ga še danes predstavlja poenostavljeno in precej klišejsko, predvsem pa ga smatra za eno izmed najlažjih del, s katerim se da nekaj malega celo zaslužiti.

Kadar po kakšnem bolj napornem službenem dnevu med znanci drugih poklicev in služb malo pogodrnjam, češ da sem preutrujen za večerno družabno aktivnost kulturne, športne ali bolj bifejske usmeritve, me ne vzamejo preveč resno in se mi le veselo smehljajo, ker mislijo, da sem povedal eno izmed svojih malo bolj čudaških šal. Pri sebi so seveda trdno prepričani, da po dnevu, ki ga v glavnem presediš ob branju knjig in sproščenem klepetu z bralci, pač ne moreš biti utrujen. Tudi marsikateri pisateljski kolega mi še dandanes zavida službo, v kateri ves dan počivam in sem po njej – v kolikor ne pišem že kar med delovnim časom – lahko spočit in »fit«, skratka – poln moči in vsestransko nared za svoje popoldanske pisateljske podvige. Sošolec iz

21 In če smo že pri knjigah: nekoč sem nekje zasledil, da jih je znameniti argentinski pisatelj Jorge Luis Borges v času, ko ga vid še ni izdal, kot nenasiten bralec dobesedno požiral kar na strehi knjižnice, v kateri je bil zaposlen. Očitno ni imel vrtočlavice in očitno ni bil le velik mojster besede, ampak tudi drugače precej spreten in delaven možakar. Svoje knjižničarsko delo je za razliko od svojih sodelavcev s pomnoženo intenzivnostjo menda opravil v nekaj urah. Preostali delovni

Slika 1: Borut Gombač (foto: Anja Peternelj)

osnovne šole, s katerim se nisva videla več deset let in ki me je med mojim delovnim časom nekega lepega dne obiskal v knjižnici, mi še vedno ni odpustil, da si zunaj svojega predpisanega in manj predpisane odmora nisem vzel časa še za dodatno kavico ali dve. *»Pa saj ne delaš za tekočim trakom, knjige bodo že počakale. In tudi bralcem se nikamor ne mudi, bodo v tem času pač kaj lepega prebrali. Menda ja imate tudi kakšno knjigo?«*

Da, res je, dragi prijatelji iz drugih poklicev in služb, tudi delo v knjižnici je delo v pravem pomenu besede, torej si po njem lahko celo utrujen. Pa pri tem niti ne gre toliko za fizično utrujenost. Čeprav je seveda tudi ta kdaj prisotna. Gre bolj za nekakšno izčrpanost kot posledico razdajanja.

Ampak - dovolj! Da ne bo pomote. Niti slučajno me ne motita utrujenost ali izčrpanost. Ne nazadnje sta obe stanji povezani s prijetnim občutkom notranjega zadovoljstva, da si tisti dan naredil kaj koristnega. Posebej če verjameš v delo, ki ga opravljaš, in če ga imaš seveda rad. Zato ne gre za značilno slovensko jamrarijo. Rad bi samo povedal, da je bila moja predstava o knjižnici bolj napačna na neki drugi ravni.

Knjig, tudi tistih bolj zapršenih, si nikoli nisem predstavljal kot statične objekte. Zame nikoli niso bile mrtvi in negibni predmeti, ampak živi organizmi, ki ves čas dihaajo, drhtijo in v resnici svojih platnic nikoli ne zaprejo. Še več: kot nekakšni nevidni duhovi se neprestano širijo po prostoru. Kljub temu pa sem knjižnico iz meni ne povsem jasnih razlogov doje-

mal kot prostor, ki je skoraj neprebojno zaprt vase. Seveda sem v njem slutil prostrane pokrajine, ki se ves čas odpirajo v druge prostrane pokrajine, slutil sem neskončen labirint podob, čustev, znanja in domišljije. (Mimogrede: več o knjižničnih labirintih vam bi v pristni postmoderni maniri razložil že omenjeni gospod zgoraj med dimniki in strešniki. Če pa imate vrtoglavico, pa si raje izposodite katero izmed njegovih knjig.)

Čeprav sem se zavedal, da skupaj z izposojenimi knjigami del te čudežne pokrajine uporabniki odnesejo s seboj, je bila knjižnica zame nekakšen posvečen prostor, po katerem stopaš v copatih, prašne in blatne popotne čevlje pa pustiš zunaj.

Ker je žena v tistem času poučevala slovenski jezik, sem še kako dobro vedel, da se v nekaterih poklicih delo iz službe lahko seli tudi na dom, da torej nekatera službena opravila v veliki meri vplivajo tudi na prosti čas in da v nekaterih službah pravzaprav ni jasne meje med predpisanim urnikom in preostalim delom dneva. Prav tako pa sem vedel, da povezava med neslužbenim in službenim časom lahko poteka tudi v drugo smer. Da so v določenih poklicih in službah ob nujnem strokovnem znanju zelo pomembne tudi posameznikove značajske poteze in da te še kako vplivajo ne samo na način dela, ampak v končni fazi tudi na uspešnost. Pri tem nisem mislil samo na pedagoški poklic, ampak tudi na poklic zdravnika, turističnega delavca, trgovskega potnika in še marsikoga.

Po drugi strani pa sem bil zmot-

no prepričan, da za delo v knjižnici to nikakor ne velja. V trenutku, ko knjižničar zapre vrata knjižnice, ostane služba za njim, ker ne odnese domov ničesar - razen morda nekaj prahu na laseh, kakšno scefarno zadolžnico v žepu in treh ali štirih knjig pod pazduho. Predstavljal sem si ostro mejo, jasno ločnico med enim in drugim delom dneva. Dopoldan knjižnica, popoldan družina, pisateljstvo in prostočasne dejavnosti. Če bi me kdo popoldan vprašal, kaj sem po poklicu, bi brez kančka slabe vesti odgovoril: pisatelj. V dopoldanskem času pa bi na isto vprašanje odgovoril: knjižničar. In pri tem mislil zgolj na poklic, s katerim si pač služim kruh. S svojim dlakocep-skim in počasnim načinom pisanja si ga tako ali tako ne bi mogel. Danes pa oba poklica zame predstavljata skoraj nedeljivo celoto.

Seveda, med knjižničarji in pisatelji so obstajale in še obstajajo določene organske povezave. Med pisatelji namreč velja: pisatelj, ki napiše več, kot je prebral, ni dober pisatelj. S tem se globoko strinjam, zato si seveda težko predstavljam, da nekdo, ki se hoče resneje ukvarjati z literaturo, nikoli ne bi obiskal knjižnice. Po drugi strani pa je pisatelj pač tudi eden tistih neumestnežev, ki s svojim delom le še povečuje nočno moro knjižničarjev, ki se kaže v večnem pomanjkanju prostora in polic.

Ko pa postane pisatelj del knjižnice ne samo zaradi svojih knjig ali morda kakšnega knjižničnega literarnega večera, ampak zato, ker je tam zaposlen, dobi zgodba dodatne dimenzije. Že po nekaj tednih dela v izposoji sem vedel: meje med delovnim

in prostim časom so tudi v knjižnici zelo zabrisane.

Pred tedni me je ob obisku neke šole radoveden šestošolec vprašal: »*Od kod pisatelju ideje za njegova dela?*« Odgovoril sem, da natančnega odgovora sicer ne vem, prepričan pa sem, da mora pisatelj po svetu nujno hoditi z našpičenimi ušesi in s široko odprtimi očmi. Ker če stvarem, pojmom in čustvom res skrbno prisluhne, če jih tankočutno opazuje z vidnih in z manj vidnih strani, bodo stvari, pojmi in čustva kmalu spregovorili sami v svojem skritem in enkratnem jeziku.

In če bi me ta isti osnovnošolec vprašal, kako lahko postaneš dober knjižničar, bi bil moj odgovor pravzaprav skoraj povsem identičen. Skratka, tako kot noben pisatelj na svetu ni pisatelj le takrat, kadar piše, ampak - naj se sliši še tako nenavadno - še bolj takrat, kadar na videz brezdelen s tisočermi tipalkami tipa po svetu okoli sebe in v sebi, tudi noben knjižničar, ki želi biti resnično dober, ni knjižničar le v svojem službenem času.

Še kako dobro se zavedam, kako težko je uskladiti urnike, zlasti kadar gre za večizmensko delo. Zato so seveda nujna določena pravila in omejitve. Kljub temu se še danes zmeraj čutim nekako ponižanega, kadar - če lahko nekoliko pretiravam - s svojo službeno kartico ponižno poklekнем pred neizprosno napravo za odštevanje službenega časa, ki zame povsem nenaravno in navidezno ločuje, kar se ločiti ne da. Tudi sicer sem trdno prepričan, da preveč pravil ali morebitnih zunanjih in notranjih nadzorovanj in ocenjevanj posamezni-

kovega dela praviloma duši njegov občutek za odgovornost, samoiniciativnost in drastično slabša samopodobo. Nehote namreč ustvarja vtis, da mu ustanova ne zaupa. Kar pa seveda ni dobro.

A naj raje nadaljujem s primerjavo in prepletanjem. Za moje pisanje je ob bolj ali manj uspešnem poskusu perfekcionizma značilna skorajda otroška radovednost, nekakšna prostdušna infantilnost, tesno povezana z domišljijo, ki ni domišljija sama zaradi sebe, ampak je nekakšna naravna nadgradnja posameznikovih vsakdanjih ali manj vsakdanjih problemov. Prepričan sem, da tudi dober knjižničar ob nujni meri strokovnosti pri stiku z bralci ne sme delovati z distance svojega bolj ali manj obsežnega znanja, ampak mora ohraniti veliko mero zdrave radovednosti.

Spominjam se, da so me v šoli zmeraj odbijali vehementni profesorji, ki so pogojno rečeno vedeli vse in ki so imeli zmeraj in povsod prav. Čeprav sem po svoje morda kdaj celo občudoval njihovo neomajno samozavest in znanje, sem se veliko več naučil od tistih bolj konfuznih in kdaj pa kdaj tudi zmotljivih, skratka od tistih, s katerimi sem brez občutka manjvrednosti lahko odkrival nove svetove znanja in domišljije, od tistih, ki so ti dali vedeti, da še zdaleč niso vsevedni in da se resnično znanje skriva v samem iskanju znanja.

Spominjam se tudi, da sem pred svojo zaposlitvijo v knjižnici kot bralec, kdaj potreben pomoči, skoraj nagonsko poiskal takšnega knjižničarja, ki mi je dal vedeti, da njegova službena pozicija sploh ni tako zelo

drugačna od moje. In da se na nek način z vsakim mojim vprašanjem tudi on pravzaprav od mene nekaj nauči. Knjižnica je pač veselje v malem. Ne samo zaradi knjig in informacij, ampak tudi zaradi bralcev in ne nazadnje tudi zaradi knjižničarjev. Skratka - zame kot pisatelja lahko še tako utečena in vsakdanja stvar v sebi skriva nevzakdanjost, s tem pa odpira tisoč novih poti. Tudi kot knjižničar se vsakič znova poskušam izmakniti rutini in vseenosti in se odpreti novim potem in spoznanjem. S pomočjo bralcev to niti ni tako težko.

Ob svojem delu v čitalnici ob pomoči nekaterih svojih kreativnih sodelavcev enkrat ali dvakrat na leto pripravim tudi kakšno knjižno razstavo ali literarni dogodek. Zelo obiskani in odmevni mariborski dnevi knjige so se tako rodili prav v Univerzitetni knjižnici Maribor. Moje razstave praviloma niso zastavljene po kronološkem principu (čeprav mu sicer ne nasprotujem). Literaturo (največkrat novejšega datuma) poskušam predstaviti kot pisec in ne kot zunanji opazovalec, zato so knjige na mojih razstavah praviloma izpostavljene določenemu konceptu, ki ni dokončen, ampak je v večnem nastajanju, so živa vabila k branju in raziskovanju knjižničnih skrivnosti in hkrati na stežaj odprta okna, skozi katera radovedni bralec lahko pokuka v pisateljevo delavnico.

V čitalnice in izposojevalne prostore naše knjižnice se ne stopa po stopnicah, ampak po stópicah. Pesem je bila na stopnišče, pa tudi na knjižne kazalke in nosilne vrečke napisana kot nekakšna iniciacija v razstavo

Borut Gombač
BUKVARKA BLAŽKA

Pod posušeno roko mesta
pozabljen ždi antikvariat.
S knjigami je tlakovana cesta
v ulici zaprtih vrat.
Brezčasnost prenatrpanih polic
in vonja po odpiranju besed
bukvarko Blažko bledih lic
zagrinja v svoj nevidni plet.
Senčna Blažka sončno stopa
med oguljene platnice.
Knjige rastejo do stropa,
stavki bočijo vrstice.
K njej zaide malokdo,
pa vendar ni nikoli sama.
Papirnato nebo nad njo,
pod njim prostrana panorama.
Samotne hiške in vasi,
mesteca in velemesta.
Milijon izmišljenih ljudi,
med njimi ženin in nevesta.

**sodelavk bibliotekark Rena-
te Močnik in Nine Lončar
»Knjiga ni le knjiga«.**

Če je pisateljeva naloga pripeljati zgodbo ali pesem do tam, kjer se izkristalizira v vsej svoji plastičnosti, je seveda naloga knjižničarja uporabniku nuditi čim bolj popolno informacijo ali usmeritev. Če se mora pisatelj včasih do te plastičnosti prikopati s kombiniranjem na videz nekompatibilnih elementov, ki v pravilnem sosledju svojo nekompatibilnost seveda izničijo, se podobna zgodba kdaj

dogaja tudi knjižničarju. In če mora pisatelj kdaj reševati uganke, ki nimajo rešitve, se kdaj to zgodi tudi knjižničarju.

Iz svojih večletnih izkušenj vem, da uporabnik lahko odide zadovoljen iz knjižnice tudi takrat, ko recimo knjige, ki bi morala biti na polici, tam ni, in je ni niti na sosednjih policah in sploh nikjer in se je ne da dobiti v nobeni drugi knjižnici. Vse je pač odvisno od truda oziroma energije, ki jo knjižničar vloži v reševanje problema. Zaradi čudežne moči podobne energije lahko skrben in odprt bralec neskončno uživa tudi ob branju pesmi, ki se je sicer racionalno ne da razložiti.

In še veliko je podobnosti in prepletanj. Zato bi v sebi zelo težko ločil pisatelja od knjižničarja in obratno. Še vedno pa jasno ločim pisatelje obrtnike, ki sicer do potankosti obvladajo svoj poklic in so zato lahko mojstri manipuliranja z bralci, in pisatelje, ki z neizbrisno osebno noto ob pravi meri obrtniške spretnosti drzno segajo čez. Prav tako pa tudi jasno delim knjižničarje na tiste, ki imajo ob svoji strokovnosti knjige radi,

ker so z njimi - metaforično rečeno - značajsko povezani, in na tiste, za katere je knjiga pač zgolj objekt, povezan z ozkimi strokovnimi problemi. Seveda: kdor ima rad knjigo, ima na nek način rad tudi njenega bralca. Zato bi profesorju, ki sem ga omenil na začetku, na njegovo vprašanje, zakaj bi rad delal v knjižnici, tudi danes jasno in glasno odgovoril: »Ker rad berem knjige!«

Borut Gombač

OBVESTILA

24

Delo išče

Sem univerzitetna diplomirana komunikologinja, s tremi leti delovne dobe in z veliko željo, da bi delala v knjižnici. Knjige so bile moja prva ljubezen že v vrtcu, ko sem sovrstnikom brala pravljice in za poletne počitnice vozila knjige domov s samokolnico. Knjižnica je moj drugi dom in resnično si želim delati s knjigami, ampak nekako ne uspem priti v nobeno knjižnico že nekaj let. COBISS poznam s strani uporabnika, imam tudi dve leti delovnih izkušenj v knjigarni in pripravljena sem na dodatna izobraževanja.

Dosegljiva sem na telefonski številki 031-236-101 ali po e-pošti majci.mikus@gmail.com.

Maja Mikuš

Prejemniki stanovskih nagrad ZBDS

Nagrade Kalanovega sklada prejmejo slovenski knjižničarski delavci za tista pisna strokovna ali znanstvena dela, ki pomembno prispevajo k oblikovanju teorije bibliotekarstva in informacijske znanosti ter k praksi bibliotekarske in informacijske dejavnosti na slovenski in mednarodni ravni. Nagrade Kalanovega sklada je upravni odbor Kalanovega sklada v sestavi Ivan Kanič, Boris Jukič, mag. Branka Kerec, mag. Aleš Klemen in mag. Majda Kotnik Verčko podelil:

- **Tanji Merčun**,
- mag. **Slavici Rampih** ter
- mag. **Karmen Štular Sotošek** in mag. **Zoranu Krstuloviću**.

Čopova diploma se podeli za izredno pomembno življenjsko delo na področju knjižničarstva, ki je širšega pomena in prispeva k ugledu in napredku knjižničarske stroke. Čopove diplome se podeljujejo posameznikom, ki so člani rednih ali pridruženih članov Zveze. Čopovo diplomu lahko posameznik prejme le enkrat. Letos jo je prejela mag. **Tilka Jamnik**.

Poleg Čopove diplome je Komisija za Čopove diplome in Čopova priznanja v sestavi dr. Zdenke Petermanec, Tatjane Oset, Maje Medic, Nataše Kuštrin Tušek in Zore Lovrec Jagačič podelila še tri **Čopova priznanja**. Čopovo priznanje se podeli za enkratne dosežke, ki so plod izvirnih strokovnih pristopov ali za posebne zasluge pri popularizaciji knjižničarstva, krepitvi ugleda knji-

žničarjev, knjižnic in knjižničarske stroke v javnosti ter za zasluge pri razvoju knjižnične dejavnosti. Čopova priznanja se podeljujejo posameznikom, ki so člani rednih članov Zveze, rednim članom Zveze ter pridruženim članom Zveze. Izjemoma se Čopova priznanja podeljujejo tudi drugim organizacijam, ki podpirajo delovanje Zveze in njenih članov oziroma imajo posebne zasluge za popularizacijo in napredek knjižničarske stroke. Čopovo priznanje lahko posameznik ali organizacija prejmeta večkrat.

Letos so priznanja dobile:

- **Magda Bezljaj**,
- **Marija Maršič** in
- **Tereza Poličnik-Čermelj**.

Častni član Zveze lahko postane posameznik iz Slovenije ali tujine, ki je pomembno prispeval k razvoju knjižnic in knjižničarstva. Naziv častnega člana Zveze, ki pomeni obliko posebnega priznanja, podeli na predlog Izvršnega odbora Upravni odbor, pri čemer se pred včlanitvijo pridobi soglasje častnega člana za članstvo v Zvezi. Predloge za častne člane posredujejo Izvršnemu odboru redni člani Zveze. Naziv častnega člana Zveze bibliotekarskih društev Slovenije so tokrat prejeli:

- **Darja Kramberger**,
- **Zvonka Leder**,
- dr. **Bruno Hartman** in
- dr. **Silva Novljan**.

Nagrada Kalanovega sklada
TANJA MERČUN

(Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo)

25

Utemeljitev:

Članek »**New generation of catalogues for the new generation of users: a comparison of six library catalogues**« avtorice Tanje Merčun, napisan v soavtorstvu z dr. Majo Žumer, je bil objavljen v reviji *Program - electronic library and information systems* in nedvomno sovпада s tokratno razpisano tematiko Kalanovega sklada »Odziv knjižnic na zahteve novih generacij uporabnikov ob ponujenih možnostih najsodobnejše tehnologije«. Članek opisuje težave in vprašanja, s katerimi se soočajo spletni knjižnični katalogi in ugotavlja, kako so se knjižnice spopadle z razvojem naslednje generacije

Slika 1: Fotografija s podelitve (Ivan Kanič, dr. Ingrid Parent, Tanja Merčun) (foto: Anja Peternelj)

katalogov in jih primerja z orodji, kot je komercialni Amazon. Avtorica je v poglobljeni študiji katalogov potrdila, da je tradicionalni katalog ostal daleč zadaj, posodobljeni katalogi pa se razvijajo v dveh smereh, vendar avtorici ugotavljata, da nobeden od katalogov ne ponuja tako velike palete funkcij kot Amazon, je pa enemu od katalogov v nekaterih značilnostih celo uspelo preseči Amazon. Članek prikazuje trenutno nezadovoljivo stanje knjižničnih katalogov in opozarja na nekatera pomembna vprašanja za delovanje knjižnice v okolju Splet 2.0 in prinaša nekaj potencialnih smernic za nadaljnji razvoj knjižničnih katalogov. Navedeni članek je bil v mednarodni strokovni javnosti že v letu objave osemkrat citiran, kar še dodatno dokazuje njegovo aktualnost in visok strokovni nivo. Tanja Merčun je kot mlada raziskovalka v zadnjih letih poleg nagrajenega objavila še 3 znanstvene članke, 10 strokovnih člankov, v sistemu SICRIS pa ima zabeleženih tudi 6 objavljenih prispevkov na konferencah.

Nagrada Kalanovega sklada
mag. SLAVICA RAMPIH
(Mariborska knjižnica)

Utemeljitev:

Strokovna publikacija **Nabavna politika v splošnih knjižnicah** avtorice Slavice Rampih je rezultat večletnega strokovnega razmišljanja, ki temelji na poglobljenih dolgoletnih praktičnih izkušnjah bibliotekarke. Izjemno zanimanje za temeljne procese v knjižnici je praktične izkušnje prepletlo s študijskim raziskovanjem, v katerem je avtorica v letih strokovnega dela nadgradila svoja razmišljanja o nabavni politiki. Strokovna monografija je zelo dobro umeščena v čas in prostor, saj je izredno aktualna in ob nenehnem, pogosto neubranem, dialogu med založniki in knjižničarji prinaša bibliotekarju praktiku zanimive ugotovitve in pojasnila ter tako omogoča jasnejši vpogled v širino pojma nabavna politika. Istočasno vnaša v naš prostor tudi jasno formuliran pojem odgovornosti knjižničarjev za oblikovanje knjižnične zbirke in razumevanje nabavne politike kot celovitega procesa, s katerim knjižnica uresničuje svoje poslanstvo v lokalnem okolju. Pri tem izpostavlja vse

Slika 2: Fotografija s podelitve (Ivan Kanič, dr. Ingrid Parent, mag. Slavica Rampih) (foto: Anja Peternelj)

segmente kot dele enovitega in usklajenega procesa. Avtorica s tem dokazuje, da so vizija, poslanstvo, knjižničarji, založniki, uporabniki, strateški razvoj, zahteve lokalnega okolja, pritožbe in povpraševanje med seboj nujno prepleteni pojmi, ki v nabavni politiki kot celota udeležujejo plemeniti pomen besede politika, ker usmerja, vodi in ureja razmere na določenem družbenem področju in s tem bogati knjižnice tam, kjer se uporabniku najbolj približajo. Publikacija pomeni kot priročnik, vodič in učbenik pomemben prispevek k teoriji in praksi oblikovanja in izvajanja nabavne politike v slovenskih knjižnicah in je nedvomno priporočljivo branje za izobraževanje in boljšo prakso.

26

Nagrada Kalanovega sklada
mag. ZORAN KRSTULOVIČ in mag. KARMEN ŠTULAR SOTOŠEK
(Narodna in univerzitetna knjižnica)

Utemeljitev:

Zoran Krstulovič in Karmen Štular Sotošek sta samostojno ali v soavtorstvu s sodelavci objavila serijo najmanj desetih dokumentov o teoriji in praksi digitalizacije knjižničnega gradiva predvsem v okviru sodelovanja v tovrstnih projektih na slovenski in mednarodni ravni. Izpostavljamo publikaciji **Infrastructure for quality control** in **Best practice examples in library digitisation**, ki sta nastali v okviru projekta *Europeana Travel* v letih 2009-2011. Deli prinašata izbor najboljših praks s področja sodobne knjižnične digitalizacije in poskušata opredeliti standarde, ki zagotavljajo najboljšo kakovost prenosa knjižničnega gradiva v digitalno okolje. Izbor dobrih praks in priporočil je rezultat študije digi-

Slika 3: Fotografija s podelitve (dr. Ingrid Parent, Ivan Kanič, mag. Karmen Štular Sotošek, mag. Zoran Krstulović) (foto: Anja Peternelj)

talizacije v knjižnicah šestnajstih evropskih držav in analize razvojnih rezultatov preteklih projektov EU, ki so vplivali na postopke digitalizacije v knjižnicah. Deli temeljita tudi na študiju literature s tega področja in tam, kjer partnerji ne razpolagajo s posnemanja vrednimi praksami, ponudita najboljše module drugih kulturnih institucij. Tako uporabljena metodologija daje dokumentu resnično multidisciplinarno in mednarodno razsežnost. Dokumenta sta recenzirana in vključujeta tudi recenzijska mnenja treh zunanjih strokovnjakov.

Različne dimenzije digitalizacije so v delih skrbno strukturirane v tri temeljne vidike, to so tehnološki, organizacijsko-upravljaljski in uporabniški vidik. Pri vsa-

kem predstavljenem modelu so pojasnjene njegove vrednosti in zakaj ga je priporočljivo posnemati, kar daje dokumentom še posebno praktično uporabnost. Avtorja spodbujata sodelujoče v digitalizaciji, da svoje izkušnje in izsledke dokumentirajo in objavljajo na svetovnem spletu ter tako ponudijo v mednarodno izmenjavo znanja in idej. Zagovarjata namreč ugotovitev, da lahko digitalizacija v knjižnicah in drugih kulturnih institucijah najhitreje napreduje le z intenzivno izmenjavo najboljših praks in uporabo skupnih standardov. Obe deli sta na spletu javno dostopni z namenom, da bi knjižnice in druge kulturne institucije, ki stopajo na pot digitalizacije ali po njej že smelo korakajo, v njih našle odgovore na tipična ključna razvojna vprašanja.

Čopova diploma mag. TILKA JAMNIK

Utemeljitev:

Mag. Tilka Jamnik je ena najbolj prodornih mladinskih knjižničark na Slovenskem ter neumorna izvajalka delavnic za knjižničarje, učitelje in starše pri promociji družinske pismenosti, ki je temelj bralne in informacijske pismenosti, knjižne, književne in knjižnične vzgoje. Njen prispevek pri izobraževanju knjižničarjev in uporabnikov knjižnic je izjemen. Kot poznavalka mladinske književnosti, kot mladinska knjižničarka in kot promotorka branja je 22 let sodelovala v Pionirski knjižnici, razvijala in izvajala različne bibliopedagoške oblike in nacionalne bralne projekte; sodelovala je z mladinskimi oddelki splošnih knjižnic in s šolskimi knjižnicami ter z drugimi akterji na področju branja, predvsem z Društvom Bralna značka Slovenije, z Bralnim društvom Slovenije, s Slovensko sekcijo IBBY, v mednarodnem prostoru pa z IBBY in IRA. Delovala je lokalno, na nacionalni ravni in v mednarodnem prostoru.

27

Njeno strokovno delo lahko strnemo v tri obsežne sklope:

- Kot pravljíčarka je mag. Tilka Jamnik razvila »igralno uro s knjigo« kot sodobno bibliopedagoško obliko v predbralnem in zgodnjem bralnem obdobju. Izdala je priročnik *Knjižna vzgoja otrok v predbralnem in zgodnjem bralnem obdobju* (Zavod RS za šolstvo in šport, 1994). S tem je vplivala na delo mladinskih oddelkov splošnih knjižnic in šolskih knjižnic po vsej Sloveniji, vplivala je na posodobitev knjižne vzgoje otrok v vrtcih in v prvih razredih osnovne šole v Sloveniji, v slovenskem

Slika 4: Fotografija s podelitve (dr. Ingrid Parent, mag. Tilka Jamnik) (foto: Anja Peternelj)

zamejstvu in v šolah dopolnilnega pouka slovenščine med otroki Slovencev po svetu. Z novostmi je stroko aktivno seznanjala ne le v praksi, marveč tudi na posvetovanjih in seminarjih za knjižničarje in vzgojitelje, učitelje ter mentorje branja, objavljala je strokovne članke, sodelovala v državnih komisijah Ministrstva za šolstvo (za kurikularno prenovo predšolske vzgoje in šolske knjižnice), sodelovala pri učbenikih slovenščine za prvo triletno osnovno šolo pri založbi Mladinska knjiga idr. Stroko je predstavljala tudi na mednarodnih konferencah in jo doma ves čas plemenitila z izkušnjami iz mednarodnega prostora.

- V letih 1992-1998 je nagrajenka vodila enoto Pionirske knjižnice kot osrednjo mladinsko knjižnico v Sloveniji, krepila je mrežo mladinskih oddelkov splošnih knjižnic v Sloveniji, spodbujala sodelovanje s šolskimi knjižnicami ter razvoj novih oblik dela z mladimi bralci, obenem pa je Pionirsko knjižnico predstavljala v mednarodnem prostoru in s konferenc ter kongresov prinašala vanjo in v mrežo slovenskih mladinskih in šolskih knjižnic vedno nove spodbude. Kot vodja nacionalnih dejavnosti za mlade v Pionirski – centru za mladinsko književnost in knjižničarstvo je v letih 1998-2010 razvijala projekte in oblike, ki so utrjevali knjižnico kot prostor branja v najširšem pomenu. V sodelovanju z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS je s sodelavci izvedla raziskavo Razvoj bralnih zmožnosti z bralno značko. Kot poznavalka mladinske književnosti in različnih oblik motiviranja za branje otrok je razvijala bralne projekte, predvsem Slovenski knjižni kviz, kasneje Mega kviz, in Mojo najljubšo knjigo, nagrado po izboru mladih bralcev. Aktivno je sodelovala pri strokovni pripravi priporočilnih oz. tematskih seznamov mladinskih knjig. V sodelovanju z Mladinsko knjigo je pripravljala in vodila knjižne čajanke v 12 slovenskih krajih oz. bralne kroge za starejše bralce. Redno je obiskovala mednarodni sejem otroških knjig v Bologni in s Knjigarno Konzorcij sodelovala pri pripravi razstave Bologna po Bologni, ki je bila v letu 2011 devetnajsta po vrsti.
- Mag. Tilka Jamnik je dosežke svojega bibliopedagoškega dela vsa leta predstavljala na strokovnih posvetovanjih ZBDS, splošnih in šolskih knjižničarjev, na seminarjih Bralne značke, na različnih seminarjih v Evropi, ZDA, Argentini in Avstraliji; opravila je številna predavanja o pomenu branja in kakovostnih knjig za starše, izvedla bralne delavnice z otroki in starši, knjižne čajanke za starejše (medgeneracijsko povezovanje). Njena bibliografija obsega preko 300 enot strokovnih in poljudno-strokovnih prispevkov (priročniki, delovni zvezki, referati, članki idr.).

Mag. Tilka Jamnik je kot poznavalka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva, predvsem bibliopedagogike, nesporno izrazita promotorka branja. Veliko je storila za utrjevanje zavesti, da je knjižnica prostor, s katerim morajo biti povezana vsa prizadevanja za razvijanje bralne, knjižne in književne kulture med otroki in mladimi.

Čopovo priznanje

MAGDA BEZLAJ

(Kosovelova knjižnica Sežana)

Utemeljitev:

Nagrajenka ve, kaj pomeni biti edina strokovna delavka v knjižnici. Obvladuje vse strokovne postopke in ponuja obiskovalcem raznovrstno pomoč od nasveta do subtilnega poslušanja. S številnimi aktivnostmi skrbi za organizirano pospeševanje bralne kulture za otroke, mladino, odrasle, starejše in ljudi s posebnimi potrebami. S posebnim občutkom za bralce popularizira kakovostno umetniško ustvarjanje: knjige, slikanice, pesmarice, ilustracije. S svojim delom je nedvomno prispevala k dvigu bralne kulture v svojem okolju, ki ga določa obmejnost. Spremlja tudi bralce, ki prihajajo kot tuji državljanji z nepoznavanjem ali slabim pozna-

Slika 5: Fotografija s podelitve (dr. Ingrid Parent, Magda Bezljaj, dr. Zdenka Petermanec) (foto: Anja Peternelj)

vanjem slovenskega jezika. Vzpostavila je sodelovanje s številnimi institucijami v kraju in s strokovnimi delavci v njem. Pri njenem delu z mladimi bralci velja izpostaviti ure pravljic, obiske vrtcev in izvedbo bralne značke Bralni palček ter bibliopedagoške ure za učence osnovnih šol. V letu 2008 je v sodelovanju s knjižničarkama iz Sežane izvedla program Trubar in knjiga. Organizirala je predavanja s področja naravoslovja (Ogrožene živalske vrste v Sloveniji, Tujerodne živalske in rastlinske vrste v Sloveniji, Suhozid, razstavo izdelkov študentov Višje šole za oblikovanje kamna in fotografijo itd.) ter učne delavnice za učence s posebnimi potrebami. Sodeluje v državnih projektih, ki so namenjeni mladim: Slovenski kviz, Rastem s knjigo, Megakviz idr. S tem vidno prispeva k dvigu informacijske pismenosti prebivalstva. Ob stalnem strokovnem izpopolnjevanju uvaža novosti v delovni proces.

Pri odraslih bralcih jo odlikuje aktivno sodelovanje na tradicionalnem posvetu o Bogomirju Magajni. Organizirala je srečanja z gosti, likovnimi umetniki in književniki, npr. z Emi Vega, Klariso Jovanovič, dr. Jožetom Pirjevcem, Borisom Pahorjem idr. Povezuje se s številnimi vzgojno-izobraževalnimi, kulturnimi in socialnimi ustanovami ter društvi in zavodi na območju Divače. V občinskem Glasniku objavlja prispevke o knjižnični dejavnosti.

Bralno kulturo širi v raznolikih in premišljenih oblikah ter vsebinah knjižne, književne in knjižnične vzgoje v povezavi z drugimi umetnostmi (glasbeno, plesno, dramsko, likovno), v knjižnici omogoča druženje ljudi, manjših in večjih interesnih skupin in s spoznavanjem drugih kultur in dežel v potopisnem študijskem krožku razbija predsodke o drugih kulturah. S tem vpliva na lokalni in širši družbeni prostor, ne nazadnje tudi na Slovence in Italijane, ki prihajajo v knjižnico iz bližnje Italije.

Njena pozitivna naravnost, osebni odnos do književnosti in ne nazadnje strpnost ter razumevajoč odnos do uporabnikov v veliki meri prispevajo k vedno znova prijetnim obiskom knjižnice, ki jo nedvomno tudi zaradi Magde Bezljaj zapuščajo bogatejši.

Čopovo priznanje **MARIJA MARŠIČ**

Utemeljitev:

Marijo Maršič na njeni 35-letni poklicni poti od knjižničarke do direktorice knjižnice odlikuje predvsem sposobnost vživljanja v potrebe okolja in dobro sodelovanje s številnimi ustanovami, društvi, ljudmi s posebnimi potrebami. Sprejemala je novosti na področju opremljenosti s sodobno informacijsko tehnologijo, v nabavni politiki, v organiziranosti in jih pogumno uvajala v knjižnično prakso. Njena velika zasluga je uvedba bibliobusa v občini Tržič. Z razširjeno mrežo obišče potujoča knjižnica na 22 postajališčih 18 krajev v občini.

Na vsebinskem področju je skrbela, da je bila knjižnica res odprt prostor za vse občane, kjer so poleg potrebnega gradiva dobili tudi tople človeški odnos. Pod njenim vodstvom so zaposleni speljali množico pravljic za najmlajše, projektov Razred ali vrtec na obisku, srečanj z mladinskimi ustvarjalci, omogočila je računalniški tečaj za generacijo 50+, pripravila številne predstavitve knjig in avtorjev. Veliko literarnih večerov je vodila sama. Velikega Tržičana dr. Toneta Pretnarja je promovirala ob vsaki pri-

29

ložnosti. Njena zasluga je, da se je del prireditev ob podelitvi mednarodne Pretnarjeve nagrade ambasadorjem slovenske književnosti in jezika po svetu preselilo v Tržič.

Nedvomno je Marija Maršič z uvedbo sodobnih oblik in načinov v veliki meri prispevala k dvigu informacijske pismenosti tržiškega prebivalstva.

O svojih izkušnjah in raziskovalnem delu je pisala v lokalnem glasilu Tržičan in v strokovni bibliotekarski oziroma drugi periodiki: Šolski knjižnici, Knjižnici, Teoriji in praksi. Pripravila je bibliografijo Petra Hicingerja, Janeza Damascena Deva za

Slika 6: Fotografija s podelitve (dr. Ingrid Parent, Marija Maršič) (foto: Anja Peternelj)

zbirko Znameniti Tržičani, sodelovala pri zborniku o dr. Amaliji Šimec, prvi akademsko izobraženi Tržičanki. Objavila je Pregled volonterskih in poklicnih knjižničarjev v Tržiču od začetkov do danes.

Marija Maršič je rasla skupaj z bibliotekarsko stroko in tržiško knjižnico. Bila je direktorica odprtih vrat. Ves čas je delala z velikim srcem preko vseh razumnih ur dneva. Po upokojitvi, 18. decembra 2010, deluje v knjižnici kot prostovoljka in v tem času je nastal tudi zbornik ob 50 letnici profesionalnega knjižničarstva in knjižnice v Tržiču »Dokler bo v knjižnici človeka objel prijazen, mlad smehljaj...« (2011), pri katerem je sodelovala kot avtorica prispevkov in članica uredniškega odbora.

Čopovo priznanje
TEREZA POLIČNIK-ČERMEJ
(Narodna in univerzitetna knjižnica)

Utemeljitev:

Tereza Poličnik-Čermelj je na svojem delovnem mestu dosegla nadpovprečne delovne rezultate. Nje-

Slika 7: Fotografija s podelitve (dr. Ingrid Parent, dr. Zdenka Petermanec, Tereza Poličnik-Čermelj) (foto: Anja Peternelj)

no strokovno udejstvovanje je osredotočeno na inventarizacijo in opremo knjižničnega gradiva. Sodelovala je pri razvoju aplikacij na področju lokacijskih podatkov COBISS3 (priprava inventarne knjige in lokacijskih podatkov) in je ena izmed redkih strokovnjakov na tem področju. V delovni proces je uspešno uvedla novosti iz številnih izobraževalnih tečajev in pri tem pokazala veliko samoiniciativnosti in inovativnosti. Sodelovala je pri pripravi in vnosu podatkov v katalog serijskih publikacij, retrospektivnem vnosu za potrebe izposoje in projektu obdelave raziskovalnih nalog. Je avtorica in soavtorica nekaj temeljnih strokovnih monografij in več znanstvenih, strokovnih in poljudno-strokovnih prispevkov.

Njeno delo obsega tudi koordinacijo opreme gradiva, s poudarkom na starem gra-

divu in novih medijih. Z izrednim čutom za ohranitev nacionalne pisne kulturne dediščine se je v sodelovanju s strokovnjaki restavratorske delavnice v NUK posvetila tudi postopkom in materialom za neškodljivo tehnično opremo gradiva.

V svoji bogati strokovni karieri je pridobila več strokovnih nazivov in kvalifikacij. Rezultati njene specialistične naloge so temeljili na racionalizaciji postopkov in poenotenju tehničnega opremljanja knjižničnega gradiva v NUK. Hkrati so bili tudi vodilo za tovrstno delo v sorodnih ustanovah, ki hranijo arhivsko in dragoceno gradivo.

Tereza Poličnik-Čermelj prevaja zahtevna strokovna bibliotekarska besedila iz hrvaškega in v hrvaški jezik. Aktivno sodeluje pri strokovnem pedagoškem delu s predavanji in delavnicami s svojega področja in pri številnih projektih. Bila je tudi mentorica pri specialističnem delu.

častna članica ZBDS DARJA KRAMBERGER

Darja Kramberger je bibliotekarski stroki posvetila dovršen del svojih ustvarjalnih moči, posebej intenzivno pa je tako teoretično kot praktično razvijala splošnoizobraževalno knjižničarstvo v Mariboru in v slovenskem prostoru.

V letih 1980–1990 je kot ravnateljica Mariborske knjižnice nenehno skrbela za njeno strokovno rast. Z novimi vsebinskimi koncepti in z racionalizacijo poslovanja, strokovne obdelave knjižničnega gradiva in izposoje jo je v slovenskem kulturnem prostoru uveljavila kot zgledno splošnoizobraževalno knjižnico.

Posvečala se je tudi povezavam knjižnice z drugimi sorodnimi ustanovami. Predavala je na seminarjih za knjižničarje in poučevala predmeta knjižničarstvo in knjigotrštvo na Srednji šoli pedagoške in kulturne usmeritve. Ustanovila je aktiv šolskih knjižničarjev v Mariboru. Na strokovnih posvetovanjih je sodelovala z referati. Za delo na knjižničarskem področju je prejela priznanje Zveze bibliotekarskih društev Slovenije – Čopovo diplomo.

Od leta 1971 do 1984 je urejala revijo *Otrok in knjiga*, ki jo je razvila v prvo in še danes edino specialno slovensko revijo za področje mladinske književnosti. Revijo je široko strokovno afirmirala, za kar je prejela nagrado Bevkov kipec.

Ob vsem strokovnem in organizacijskem delu na področju družbenega življenja pa je ustvarila tudi bogato publicistično delo, saj bibliografija njenih strokovnih člankov, prevodov, recenzij obsega preko 60 enot, ki pa se kar naprej dopolnjuje, saj še danes v stroki aktivno sodeluje in ustvarja.

Slika 8: Fotografija s podelitve (mag. Petruša Miholič, dr. Melita Ambrožič, Darja Kramberger) (foto: Anja Peternej)

častna članica ZBDS ZVONKA LEDER

Zvonka Leder je diplomirana slavistka, ki je posvetila svoje življenje slovarjem, predvsem terminološkim, in vzgoji ter usmerjanju tistih, ki jih sestavljajo.

Tri desetletja je bila zaposlena na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, kjer je bila tudi vodja Sekcije za terminološke slovarje. Po upokojitvi vztrajno in neutrudno še naprej sodeluje

pri številnih terminoloških slovarjih kot zunanja sodelavka.

Od vsega začetka je sodelovala pri nastajanju Slovarja slovenskega knjižnega jezika v segmentu strokovnega izrazja, pri četrti in peti knjigi SSKJ je bila tudi članica glavnega uredniškega odbora za terminologijo.

Kot leksikografska svetovalka ali sourednica je sodelovala pri večini v polpreteklosti nastalih terminoloških slovarjev, omenimo vsaj urbanističnega, kmetijskega, tehničnega, elektrotehničnega, statističnega, meteorološkega, pravnega, geološkega in iSlovar za področje informatike.

Pri nastajanju Bibliotekarskega terminološkega slovarja je sodelovala že od samega začetka in zanj pri-

Slika 9: Fotografija s podelitve (mag. Petruša Miholič, dr. Melita Ambrožič, Zvonka Leder) (foto: Anja Peternej)

pravila vsa potrebna strokovna leksikografska izhodišča.

Za svoje strokovno in organizacijsko delo je leta 1993 prejela tudi visoko državno priznanje.

častni član ZBDS
prof. dr. BRUNO HARTMAN

Od leta 1965 je bil član Zveze bibliotekarskih društev Slovenije in Društva bibliotekarjev Maribor, kjer je prevzel najodgovornejše funkcije in aktivno sodeloval v številnih strokovnih telesih. Bil je tudi odgovorni urednik revije Knjižnica (1974–1979) in član Uredniškega odbora revije Knjižnica (1987).

Prebiranje bibliografije njegovih publicističnih, strokovnih in znanstvenih del ter njegova zavzeta javna ustvarjalnost nam odkrivata vso širino njegovih zanimanj ter kvaliteto vsakega dela, ki se ga je lotil.

Študijsko knjižnico v Mariboru je nadvse uspešno vodil do svoje upokojitve v letu 1989. Prevzel jo je v času, ko je začela intenzivno preraščati v evropsko univerzitetno ustanovo in je za novo nastajajočo mariborsko univerzo pomenila eno bistvenih opor. Krona njegovih organizacijskih prizadevanj v knjižničarstvu so bile nekajletne priprave na gradnjo nove knjižnične zgradbe ter njena dograditev in otvoritev v letu 1988.

Pridobljeni naziv bibliotekarski svetovalec, redni profesor Univerze v Ljubljani, Čopova diploma, državna odlikovanja, zlasti plaketa Univerze v Mariboru ter Glazerjeva nagrada za življenjsko delo so častna priznanja, ki jih je doslej prejel Bruno Hartman, vendar so to le skromne oddolžitve za njegovo dosedanje delo.

častna članica ZBDS
dr. SILVA NOVLJAN

Sodelovala je v več razvojnih in raziskovalnih projektih, tudi mednarodnih (IEA), aktivna je kot članica domačih (ZBDS, BDS) in mednarodnih strokovnih združenj (IDEC, IRA) in njihovih delovnih teles. Ustanovila je Bralno društvo Slovenije.

Aktivno je sodelovala pri pripravah razvojnega gradiva in pripravah različnih strokovnih mnenj za knjižnice, občine, ministrstva ipd. za področje organizacije knjižnic, posameznih knjižničnih storitev in gradnje knjižnic.

Za svoje mentorsko delo je leta 1988 prejela priznanje Pedagoške akademije v Ljubljani. Od leta 1993 je zunanja sodelavka na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Zasnovala je učni program informacijske pismenosti.

Raziskovanje namenja razvoju knjižnic, uvažanju novih medijev in storitev, delu s ciljnimi skupinami ter posodabljanju vodenja in upravljanja knjižnic. Ukvarja se s problematiko vključevanja knjižnic v razvijanje branja in informacijske pismenosti in uveljavlja aktivno učenje na delavnicah, seminarjih za dopolnilno in permanentno izobraževanje pedagoških delavcev in knjižničarjev.

Je dobitnica Čopove diplome, štirikrat je prejela nagrado Kalanovega sklada. Bila je tudi članica uredniškega odbora revije Knjižnica (1992–2009). Skupaj ima več kot 277 objav v znanstvenih, strokovnih in poljudnih revijah ter samostojnih publikacijah.

Slika 10: Fotografija s podelitve (Darja Kramberger, dr. Silva Novljan, dr. Melita Ambrožič, Zvonka Leder) (foto: Anja Peternelj)

Podari naprej

STOP! *Literatura prečka tvojo pot!* Pod tem naslovom, pod okriljem Ljubljane – Svetovne prestolnice knjige, so v letu 2010 potekali že trije projekti Inštituta za raziskovanje inovativnih umetnosti (IRIU): *Mišolovka*, *Eno kepico poezije*, *prosim* in *Romanje knjig*. Odzivi in sodelovanje (pri projektu je sodelovala kar 2581 bralcev), ki jih je sprožilo uspešno romanje, so spodbudili Inštitut **IRIU** (Inspiracija, Raziskovanje, Inovacija, Umetnost), da že tretjič (nikakor pa ne zadnjič) širi pozitivne družbene spremembe. Tako je nastala *Slovenska romarska knjižnica* (projekt z naslovom *Slovenija bere*), v kateri lahko poleg bralcev sodelujejo tudi avtorji, založbe ter osnovne in srednje šole.

Romarska knjižnica je odprla svoja vrata (odprta pisarna sprejema prijave 24 ur na dan) in vabi k udeležbi vse, ki si želijo izpostaviti pomen knjige kot posebne vrednote. Romarski projekt ne spodbuja le branja, vendar tudi (in predvsem) širše vključevanje publike in brisanje kakršnihkoli omejitev med bralci, posredniki in avtorji.

Zainteresirani se lahko prijavite:

- kot Romarski knjižničarji, če ste bralci na elektronski naslov: romanjeknjig@gmail.com (Zadeva: Slovenija bere – Romarski knjižničar; Vsebina: napišete svoje ime in priimek, naslov) in po pošti prejmete knjigo z navodili. Preberete jo in na internetno aplikacijo zapišete svoje mnenje ter jo podarite naprej.
- Kot Romarski avtorji, če ste avtorji kateregakoli leposlovnega dela. Prijavite se na romanjeknjig@gmail.com (Zadeva: Slovenija bere – Romarski avtor; Vsebina: napišete svoje ime in priimek, naslov; Priponka: v jpg formatu pošljete naslovnico svoje knjige) in prejeli boste navodila kam dostaviti oz. poslati Vaše knjige, ki jih bo Romarska knjižnica brezplačno razromala Romarskim knjižničarjem in zasledovala kaj o njej menijo Romarski knjižničarji.
- Kot Romarske založbe, če imate založniško ponudbo. Prijavite se na isti naslov, romanjeknjig@gmail.com (Zadeva: Slovenija bere –

Romarska založba; Vsebina: napišete ime in naslov založbe; Priponka: v jpg formatu pošljemo logo svoje založbe in naslovnice knjig v jpg formatu) in prejeli boste navodila. Podarite delček svoje knjižne ponudbe Slovenski romarski knjižnici (Inštitut IRIU, Resljeva cesta 20, 1000 Ljubljana – po pošti ali osebno), ki jih bo brezplačno razromala Romarskim knjižničarjem in zasledovala mnenje bralcev o kakovosti Vaših knjig.

Projekt omogoča, da tudi osnovne in srednje šole postanete romarske in sicer tako, da pošljete prijavo na romanjeknjig@gmail.com, (zadeva: Slovenija bere – Romarska šola) in Romarska knjižnica Vam bo z navodili pomagali razromati v pre-sojo knjige Vašim dijakom in učencem.

Ob koncu romanja knjig si bo deset avtorjev najboljših komentarjev med sabo razdelilo vse knjige iz Romarske knjižnice. Zmagovalci bodo znani 30. marca 2012. Romarji celega sveta – združimo se!

Marija Jordeva

SI BRALEC? SI AVTOR? SI ZALOŽBA?

Postani Romarski knjižničar
Postani Romarski avtor
Postani Romarska založba

SLEDI ROMANJU, SLEDI KNJIGI.

Knjižna revija napreduje!
 Ob koncu projekta si bo 10
 avtorjev najboljših
 komentiranih med sabo
 razdelilo vse knjige iz
 Romarske knjižnice.
 Projekt se bo končal
 30.3.2012.
 Inštitut IRIU
 Raziskovanje
 Inovacija
 Umetnost
 Resljeva cesta 20
 1000 Ljubljana
 Projekt poudarja področje
 Mednarodna Ljubljana –
 Svetovna prestolnica knjige

Prijavi se na romanjeknjig@gmail.com (Zadeva: Slovenija bere – Romarski knjižničar; Vsebina: napiši svoje ime in priimek, naslov) in po pošti prejmi knjigo z navodili. Preberi jo, na internetno aplikacijo zapiši svoje mnenje in jo podari naprej.

Prijavi se na romanjeknjig@gmail.com (Zadeva: Slovenija bere – Romarski avtor; Vsebina: napiši svoje ime in priimek, naslov; Priponka: v jpg formatu pošljemo logo svoje založbe in preglejati boš navodila. Podariti boste svojo knjižno ponudbo Slovenski romarski knjižnici (Inštitut IRIU, Resljeva cesta 20, 1000 Ljubljana – po pošti ali osebno), ki jih bo brezplačno razromala Romarskim knjižničarjem, ki jo bo zasledovali, kaj o njej menijo Romarski knjižničarji.

Prijavi se na romanjeknjig@gmail.com (Zadeva: Slovenija bere – Romarska založba; Vsebina: napiši ime in naslov založbe; Priponka: v jpg formatu pošljemo logo svoje založbe in preglejati boš navodila. Podariti boste svojo knjižno ponudbo Slovenski romarski knjižnici (Inštitut IRIU, Resljeva cesta 20, 1000 Ljubljana – po pošti ali osebno), ki jih bo brezplačno razromala Romarskim knjižničarjem, ki jo bo zasledovali, kaj o njej menijo Romarski knjižničarji.

SI BRALEC? Postani Romarski knjižničar

SI AVTOR? Postani Romarski avtor

SI ZALOŽBA? Postani Romarska založba

OBVESTILO AVTORJEM

Knjižničarske novice so informativni bilten, ki seznanja slovenske knjižnične delavce s tekočimi dogajanji in novostmi v stroki. Objavlja strokovne članke, poročila s strokovnih posvetovanj, srečanj in sestankov, prispevke o pomembnih dogodkih in novostih v knjižnicah, prispevke o projektih, v katerih sodelujejo knjižnice, intervjuje, mnenja in ocene, spominske in podobne zapise, obvestila in razpise ter obvestila o prireditvah, posvetih in drugih strokovnih dogodkih.

Navodila za pripravo prispevkov

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno navedbo "Od lepe proti desni:... ". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali PNG formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Prispevkov ne honoriramo!

Uredništvo Knjižničarskih novic

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Mateja Komel Snoj

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: Tomaž Bešter, Irena Kavčič, Daša Pokorn, mag. Darija Rozman

Fotografija na naslovnici: Žiga Cerkenik

Naklada: 400 izvodov

Tisk: COLLEGIUM GRAPHICUM d.o.o. Ljubljana

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176

Naročnina za leto 2011: 50,00 EUR za tiskano obliko & 1 brezplačen dostop do elektronske oblike, 30,00 EUR za dostop do elektronske oblike

